

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 6, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 - 74000 - tozagorimas@gmail.com

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

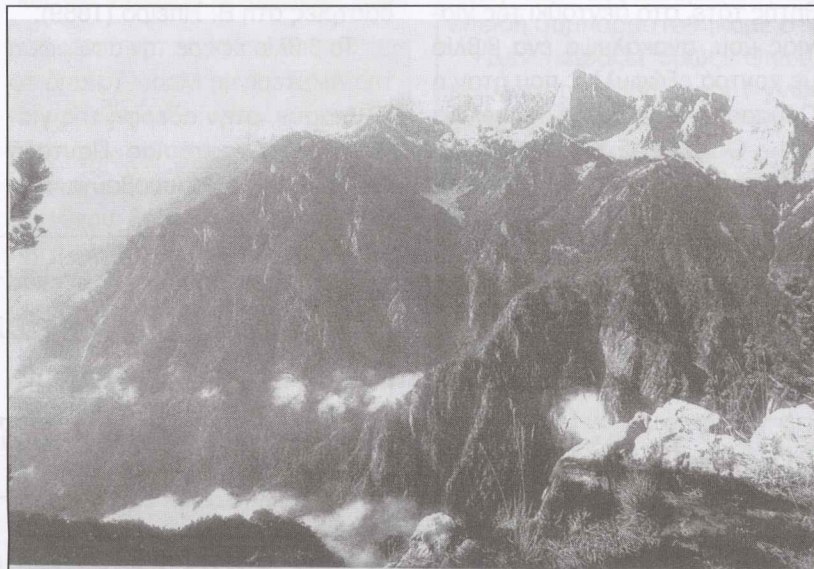
ΕΤΟΣ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 493
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
- ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

ΖΑΓΟΡΙ ΚΑΙ ΑΠΑΤΗΤΑ ΒΟΥΝΑ

Από το Υπουργείο Περιβάλλοντος κηρύχθηκαν έξι βουνά της Ελλάδας ως «Απάτητα βουνά». Στην Ήπειρο κηρύχθηκαν απάτητα ο Σμόλικας και η Τύμφη. Για τους Ζαγορίσιους το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην οροσειρά της Τύμφης. Από το Υπουργείο μιλάνε για «πράσινη ενέργεια» και «πράσινη μετάβαση» κι έτσι απαγορεύουν στα απάτητα βουνά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ανεμογεννήτριες, φωτοβολταϊκά, υδροηλεκτρικά έργα). Έξι Ελληνικά βουνά χωρίς αιολικά. Από τα κόμματα της αντιπολίτευσης υπάρχουν αντιδράσεις που εστιάζονται κυρίως στο ότι η κυβέρνηση σκοπεύει να παραδώσει στους πράσινους επενδυτές τα βουνά της Ελλάδας. Κατηγορούν ακόμα την κυβέρνηση γιατί κατήργησε τους φορείς Διαχείρισης των Προστατευομένων περιοχών και όλων των κηρυγμένων Εθνικών Πάρκων.

Δεν ξέρουμε τι μπορεί να γίνει με τις άλλες βουνοκορφές του Ζαγορίου, αλλά ας έχουμε υπόψη μας και την προσπάθεια να κηρυχθεί από την UNE-

SCO το Ζαγόρι ως Πολιτιστικό Τοπίο Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Έτσι το Ζαγόρι πιθανόν να μην έχει πράσινους επενδυτές.

Για τους αναγνώστες μας μεταφέρουμε όσα γράφει ο Χαρητάκης Παπαϊωάννου στο βιβλίο «Προστατευόμενη περιοχή Βόρειας Πίδνου», Έκδοση 2001 της «Ήπειρος Α.Ε. Αναπτυξιακή Εταιρεία»:

«... Η οροσειρά της Τύμφης που είναι το έκτο σε ύψος βουνό της Ελλάδας με ψηλότερη κορυφή την Γκαμήλα (2.497 μ.). Χαρακτηρίζεται από απόκρημνες βραχώδεις ή δασωμένες πλαγιές, κατακόρυφες ορθοπλαγιές, βαθιές χαράδρες, ποτάμια με πλούσια παρόχθια βλάστηση και εκτεταμένα οροπέ-

δια στα μεγάλα υψόμετρα. Μεγάλο μέρος της Τύμφης, σχεδόν η μισή της έκταση, βρίσκεται πάνω από τα 1.800 μ., ενώ πολλές κορυφές της ξεπερνούν τα 2.200 μ.

Ανατολικά και δυτικά της μεγάλης κορυφής Γκαμήλα διατάσσονται ευθύγραμμοι οι ορθοπλαγιές των μεγάλων κορυφών Καρτερός (2.478 μ.), Μεγάλα Λιθάρια (2.467 μ.), Τσούκα Ρόσσα (2.377 μ.), Γκούρα (2.466 μ.), Τσιουμάκος (2.157 μ.), Πλόσκος (2.377 μ.) και Δρακόλιμνη—όπου και η ομώνυμη λίμνη—, ενώ σε μια δεύτερη γραμμή νότια τους εμφανίζονται ο Λάπατος (2.251 μ.) και η Αστράκα (2.436 μ.). Στο ανατολικό τμήμα του βουνού διακρίνονται δύο ακόμα κορυφές, το

Σαμάρι (2.297 μ.) και το Κρεβάτι (2.360 μ.). Βόρεια από τον ποταμό Αώο, ενώ οι απέναντι πλαγιές ανήκουν στο όρος Τραπεζίτσα με τις τρεις κύριες κορυφές του, Τραπεζίτσα (2.022 μ.), Ροϊδοβούνι (1.977 μ.) και Κολοκυθιά (1.851 μ.). Νότια της ορογραμμής της Αστράκας βρίσκεται η χαράδρα του Βίκου, ο ποταμός Βοϊδομάτης και το όρος Στούρος (1.620 μ.), ενώ ακόμα πιο νοτιοανατολικά τα παρακλάδια του Βίκου Μέγας Λάκκος, Μεζαριά και Βικάκι».

Αυτή είναι η οροσειρά της Τύμφης να την γνωρίζουν οι Ζαγορίσιοι και να την προστατεύουν. Όσοι την περπάτησαν είτε για κυνήγι, είτε για ορειβασία, είτε για νάνες, τσάι και ρίγανη την γνωρίζουν άριστα και έχουν να διηγούνται περιπέτειες. Να θυμίσω ακόμη τους ορεινούς Μαραθώνιους των 40 και 80 χιλιομέτρων που διεξάγονται το καλοκαίρι τα τελευταία χρόνια και συμμετέχουν εκατοντάδες αθλούμενοι που διασχίζουν την οροσειρά της Τύμφης.

Απόστολος Ντιναλέξης

Μινιατούρα χωριού, μ' έναν ήλιο αβασιλευτο, το κάνουν ευχάριστο για μια ζωή, που άλλα χωριά θα την ζήλευαν!

Σ' αυτό το μικρό χωριουδάκι ήταν διορισμένος ο προπάππος μου παπάς και δάσκαλος Κων/νος Μανέκας (1878-1957) από την Αρίστη Ζαγορίου. Ο 91χρονος θείος μου Χρήστος Ζαρόπουλος, εξ Αρίστης καταγόμενος, από την Αυστραλία που βρίσκεται, μου είπε ότι δύο θείες του ήταν παντρεμένες στον Άγιο Μηνά, η Αγγελική Στεργίου και η Όλγα Βακόλα. Πήγαινε και βοηθούσε τον παππού του Κων/νο Μανέκα, κρατώντας το θυμιατό και για παρέα! Θυμάται πολύ καλά, ότι κάποιοι κάτοικοι του Αγίου

Με αφορμή την απογραφή του 2021 ξετυλίχτηκε ένα κουβάρι αναμνήσεων! ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

θείο μου Χρήστο, μου είπε ότι είχε ακούσει ότι κάποια κατάρτα είχε δοθεί στο χωριό, ο αριθμός των σπιτιών του να μην ανέβει πάνω από τριάντα! Ρωτώντας και την Κυρία Λίτσα, την 91χρονη γειτόνισσά μου, αν αληθεύει αυτό, μου είπε ότι έτσι έλεγαν τότε κάποιοι δασκάλοι: Ότι είχε περάσει ο Άγιος Κοσμάς και είχε κοιμηθεί στην είσοδο του χωριού στον Άη-Θανάση. Κάποιοι πέρασε και του έκλειψε το ένα τσαρούχι, αλλά επειδή δεν ήξεραν αν

δάσκαλος σε χωριό της Κόνιτσας, από επιδημία της εποχής! Παρ' όλα αυτά το όνειρό του να γίνει παπάς σαν τον παππού του παπα-Ιωάννη πραγματοποιήθηκε και χειροτονήθηκε, αφού πρώτα παντρεύτηκε την γιαγιά μου Δέσποινα κόρη του παπα-δάσκαλου Κων/νου Μανέκα και της Όλγας, που είχαν έρθει από την Κωνσταντινούπολη και ζούσαν στην γειτονική Αρίστη Ζαγορίου με εξ παιδιά: Ευανθία,

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα
Δημοτική Υπάλληλος
Δήμου Ζαγορίου

Δέσποινα, Ιωάννη, Θωμαΐτσα, Νικόλαο και Ευάγγελο. Ο παππούς μου με τη γιαγιά μου απόκτησαν τέσσερα παιδιά μαζί! Το Δημήτριο που έχασαν μικρό 7 χρονών, τον Ιωάννη, την Μερόπη και την Βασιλική την μητέρα μου. Πρωτοδιορίστηκε λοιπόν ο αυτοδίδακτος ιερέας στην Γορίτσα της Κόνιτσας, όπου πήγαινε με τα πόδια για έναν τρουβά καλαμπόκι, επειδή οι παπάδες τότε δεν ήταν Δημόσιοι υπάλληλοι, όπως σήμερα! Δύσκολες εποχές! Πόλεμος -κατοχή- αντάρτες- μικρά παιδιά: Επανερχομαι στην μετάθεση του παππού μου που ήρθε πια στα χωριά: Μεσοβούνι, Άγιο Μηνά και Βιτό-κό, όπου προλάβαινε τις Κυριακές και τις γιορτές και όλες τις κοινωνικές εκδηλώσεις: (γάμους-βαπτίσεις-κηδείες), την δεκαετία του 1950. Συνταξιοδοτήθηκε ο πεθερός του και προπάππος μου παπα-δάσκαλος Κων/νος Μανέκας και πήρε τη θέση του φυσικά ο παππούς μου, ο παπα-Γιώργης Παπαϊωάννου του Δημητρίου και της Βασιλικής (1906-1997) απ' το Πάπιγκο. Πήγαινε με δυσκολία και με τα πόδια στον Άγιο Μηνά, διασχίζοντας μονοπάτια, γιοφύρια, λαγκάδια και ρεματιές με όλες τις άγριες καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν εκείνα τα χρόνια! Λειτουργήσε στον Άγιο Μηνά τις δεκαετίες

1950, 1960 και ίσως και 1970. Δεν θυμάμαι, πότε πήγε στην έδρα του στο Πάπιγκο! Νομίζω ότι ήταν μετά την συνταξιοδότηση του εκεί εφημέριου παπα-Ντίνου Παπαγεωργίου. Απ' τον παππού μου άκουγα πάντα, πόσο φιλότιμος και καταδεχτικός ήταν ο κόσμος αυτού του χωριού! Οικογένειες με τα επίθετα: Βακόλα, Ζαΐμη, Καμπλέτσα, Κολακέ, Κούγκουλη, Λαγκαβάνη, Παπανικολάου, Σιαμπέκα, Σίλλη, Στεργίου, Σουρλούκα, Σπύρου, Τζιομάκα και Τσίλη μου ήταν οικείες! Συγκεκριμένα εργόταν στο σπίτι μας στο Πάπιγκο και βοηθούσε, όταν χρειαζόταν η Ευδοκία Τσίλη και μου είχε κάνει εντύπωση ένα τραγούδι που έλεγε καθώς και για το φονικό στο γιοφύρι της Κλειδωνιάς!

«Κοράσιο ετραγούδαε, πέρδικα, περδικούλα μου.

Λέει απ' ώριο παραθύρι, γεια σ' Γεραινία μ' κόρη γεια σ'.

Και το γιοφύρι ράισε, πέρδικα, περδικούλα μου. Λέει: και το ποτάμι εστάθη γεια σ' Γεραινία μ' κόρη γεια σ'...».

Σαν όνειρο θυμάμαι που έλεγε ότι πριν από πολλά χρόνια έπεσε μεγάλη διχόνοια και ανταγωνισμός σε δύο οικογένειες της περιοχής, των Γεραινών και Σταμάτη. Ψάχνοντας εγκυρότερες πηγές βρήκα απ' τον Λαμπρίδη, ότι όντως στα 1571 χύθηκε και αίμα κοντά στο γιοφύρι του Βοϊδομάτη στην Κλειδωνιά. Ο παππούς μου αγαπούσε όλους τους ανθρώπους στο χωριό αυτό! Το δεξί του χέρι, ο Αποστόλης ακολούθησε το δρόμο του! Ντύθηκε το ιερό ράσο ο πάτερ Απόστολος Σίλλης, ο καταπληκτικός εφημέριος του Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Κοπάνων Ιωαννίνων, που προσφέρει με την ιεροσύνη του και έργα φιλανθρωπίας στην ενορία του. Ήταν απ' το χωριό αυτό και ο αείμνηστος συμμαθητής μου Θωμάς στο γυμνάσιο Δολιανών, ο οποίος είχε την κακή τύχη να σκοτωθεί από ένα βράχο, όταν έφτιαχναν το δρόμο στη Βίγλα. Ήταν και άλλοι άνθρωποι εκεί, αλλά η μοίρα σημάδεψε το μοναχοπαίδι της Ευθυμούλας!.. Τι σπαραγμός και τότε! Είχαμε δώσει νύφη την Γιαννούλα, απ' το χωριό μας στον Παύλο Στεργίου, που είχε το εστιατόριο ΔΙΓΕΝΗΣ στα παλιά πρακτορεία

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

του ΚΤΕΛ και προσωπικά θεωρούσα συμπεθέρους τους κατοίκους του χωριού αυτού! Το 2008-2009 έκανε το αγροτικό του εκεί ο γιος μου και για άλλη μια φορά είχαμε βρεθεί και πάλι κοντά, μιλώντας και πάλι για τα παλιά! Τι να πρωτοθυμηθώ; Γάμους, χαρές και πανηγύρια που γίνονταν εκεί στην Μεγάλη Εκκλησία του Αγίου Μηνά, στην είσοδο του χωριού που γιορτάζει 11 Νοεμβρίου κάθε χρόνο! Όπως και στην Ευαγγελίστρια, που δεν έτυχε να πάω ποτέ! Εκεί λοιπόν κάθε χρόνο έχουν έθιμο μετά την Θεία Λειτουργία να κερνούν γλυκά, λουκούμια, ποτά, αλλά και απ' τον γειτονικό Βοϊδομάτη, πέστροφα ψητή ή τηγανητή! Το συνεχίζουν ακόμα και σήμερα!

Επισκέφτηκα το χωριό, λόγω της απογραφής του 2021 σαν τομεάρχης και βρίσκοντας τον Πρόεδρο του χωριού κ. Σταύρο Στεργίου που μας καλοδέχτηκε, του είπα:

— Πρόεδρε έχω τις αναμνήσεις μου απ' το χωριό σας, αλλά παρακαλώ πολύ, πείτε μας δυο λόγια για τον τόπο σας!

— Μπορώ να σας πω και εγώ, αλλά να είναι και ο Χρήστος ο Στεργίου, ο γεωλόγος εδώ! Εντάξει Πρόεδρε! Ας καθίσουμε εδώ στο καφεενεάκι σας, στην όμορφη πλατεία σας και ας ακούσουμε το Χρήστο που είναι και ειδικός συνεργάτης στην Επιτροπή για το Παγκόσμιο Γεωπάρκο Βίκου-Αώου. Ρήτορας και διαβασμένος ο Χρήστος μας είπε: «Ο Άγιος Μηνάς βρίσκεται στα δυτικά της περιοχής που καλύπτει γεωγραφικά ο Δήμος Ζαγορίου και αποτελεί ένα από τα 46 γραφικά χωριά του. Στην πρώτη απογραφή του πληθυσμού μετά την απελευθέρωση της Ηπείρου, το 1920 είχε 117 κατοίκους, ενώ στην απογραφή του 2011 είχε μόλις 19. Το χωριό βρίσκεται σε υψόμετρο 640 μ. και απλώνεται κατά μήκος ενός λόφου, ο οποίος δομείται κυρίως από πετρώματα φλύσχη. Ο Άγιος Μηνάς τοποθετείται περίπου στο κέντρο μιας περιοχής που περιτοχιζόταν απ' τους επιβλητικούς ορει-

νούς όγκους της Τύμφης, του Λάπατου, του Στούρου, των Κουδουνάτων και της Γκραμπάλας. Ανατολικά του Αγίου Μηνά κυλάει ο Βοϊδομάτης ο ποταμός, ενώ βόρεια εντοπίζεται ο λόφος ΚΑΣΤΡΑΚΙ, στις ρίζες του οποίου ο Βοϊδομάτης χύνεται στον Κάμπο της Κλειδωνιάς και μετά από λίγο ενώνεται με τον Αώο ποταμό ταξιδεύοντας προς την γειτονική Αλβανία. Στα γεωγραφικά όρια της Κοινότητας του Αγίου Μηνά εντοπίζονται οι εκκλησίες Άγιος Μηνάς η «Μεγαλοεκκλησία» και η Ευαγγελίστρια, αλλά και τα ερείπια του νερόμυλου του Βοϊδομάτη. Η Μεγαλοεκκλησιά βρίσκεται λίγο έξω απ' το χωριό στην στροφή του επαρχιακού δρόμου που οδηγεί στον κάμπο της Κλειδωνιάς. Η Ευαγγελίστρια (16ος αιώνας) είναι χτισμένη στην δυτική πλευρά του λόφου «ΚΑΣΤΡΑΚΙ». Το καθολικό της Μονής διασώζεται, ενώ κοντά εντοπίζονται τα ερείπια της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, αλλά και άλλων κτιρίων. Στην κορυφή του λόφου υπάρχουν ερείπια οχυρωματικής θέσης, τα οποία ταυτίζονται με την Ακρόπολη της Βυζαντινής Κωμόπολης Ρευνίκο. Ιστορίες βεντετών περιγράφουν το διχασμό και το τέλος της κωμόπολης, ενώ ένα μεγάλο φονικό, φαίνεται να έγινε στην τοποθεσία, όπου βρίσκεται σήμερα η πέτρινη τοξωτή γέφυρα της Κλειδωνιάς ή αλλιώς Κλειδωνιάβιστας ή Μπουϊλας ή Μπουϊλας...». Ευχαριστούμε Χρήστο, για όλα όσα ενδιαφέροντα ακούσαμε πριν από λίγο. Ας ελπίσουμε ότι η απογραφή της στατιστικής του 2021 θα είναι καλύτερη απ' τις προηγούμενες! Και ω του θαύματος, τα άτομα από 19 το 2011, έφτασαν τα 31 στην απογραφή του 2021. Μπράβο Αγιο-Μηνιώτες και Αγιο-Μηνιώτισσες κάνετε την διαφορά σε σχέση με άλλα του Ζαγορίου μας χωριά, με το Πρόεδρο του χωριού Σταύρο Στεργίου μπροστά! Σας το εύχομαι ολόψυχα!

Μονάδα βιολογικού καθαρισμού αποβλήτων στο Ζαγόρι (Αρίστη)

Πρόσφατα αναρτήθηκε η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία μονάδας επεξεργασίας αστικών λυμάτων στην Αρίστη. Γνωμοδότησε μάλιστα ομόφωνα θετικά υπέρ αυτής, το δημοτικό συμβούλιο. Δυστυχώς για ένα τόσο σημαντικό θέμα ουδείς ενημέρωσε την Κοινότητα.

Δεν είμαι ειδική ώστε να κρίνω τα τεχνικά θέματα αυτής της μελέτης, την οποία μπορείτε να βρείτε στο ηλεκτρονικό περιβαλλοντικό μητρώο καθώς και στο φάκελλο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων της περιφέρειας Ηπείρου.

Όμως, διαβάζοντας για την αναλογία πληθυσμού στην οποία στηρίζεται για να δικαιολογήσει την αναγκαιότητά της, καθίσταται υπερβολικό και απρόσφορο μέσο για τον τόπο. Επιπλέον δεν είναι υποχρεωτικό για οικισμούς με πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων.

Αντιθέτως, οι ειδικοί γνωρίζουν ότι υπάρχουν μικρά συστήματα που μπορούν να λύσουν το πρόβλημα.

Επιπλέον με πρόσφατες εξαγγελίες της κυβέρνησης για την προστασία των απάτητων βουνών, πώς συνάδει ένα τέτοιο έργο με αυτό;

Πώς οι δημιουργοί του οραματίζονται το μέλλον του τόπου μας; Η τόσο ήπια φύση μας είναι τουλάχιστον υπερβολικό να επιβαρυνθεί με ένα τέτοιο έργο.

Υπερβολές βλέπουμε ήδη πολλές. Ο αστικός τρόπος ζωής που μεταφέρεται στην ύπαιθρο, η κατανάλωση, η ανταγωνιστική προσφορά υπηρεσιών, παρέχονται χωρίς σεβασμό στο αύριο. Πού οδηγεί αυτό το μοντέλο χωρίς περιορισμούς στο μέτρο των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα; Και με ποια υποδομή; Δεν είναι δυνατόν σε περιόδους αιχμής να μην υπάρχει νερό στα σπίτια, να δίνονται διαβεβαιώσεις και να μη τηρούνται ποτέ.

Νομίζω πως πρέπει όλοι οι Ζαγορίσιοι να ενημερωθούμε για τη μελέτη, δεν αφορά μόνο το συγκεκριμένο οικισμό αλλά το πρόβλημα είναι γενικότερο, αφορά και άλλους οικισμούς που επιβαρύνονται τουριστικά.

Επίσης ο δήμος πρέπει να ενισχύει τους κατοίκους των χωριών μας καθώς και αυτούς που θέλουν να κρατήσουν όρθια τα σπίτια τους, μη επιβάλλοντας επιπλέον τέλη αποχέτευσης και μειώνοντας τα ήδη υπάρχοντα.

Τέλος, ευχαριστώ τον Αντιπεριφερειάρχη περιβάλλοντος κ. Βασίλειο Γοργόλη για την απάντηση που μου έστειλε, σε ερώτημα που υπέβαλα πριν λήξει η ημερομηνία υποβολής προτάσεων - ερωτήσεων επί του θέματος (31/12/2021), ο οποίος με διαβεβαιώνει για την καλή λειτουργία και παραθέτει τον τρόπο υλοποίησης του έργου.

Αννα Σ. Κωστοπούλου

Μηνά δούλευαν στο πλούσιο Μοναστήρι της Σπηλαιώτισσας στο Βοϊδομάτη, ως εργάτες και βοσκοί! Την δεκαετία 1930 ξερίζωσαν πλατάνια, έσκαψαν την γη την έκαναν χωράφια και τα καλλιεργούσαν. Συγκεκριμένα ο παππούς του ο Χρήστος Ζαρόπουλος πήγαινε και βοηθούσε τον γαμβρό του και μάλιστα είχαν κτίσει και μια καλύβα εκεί! Την έκαψε ο σρατός, για να μην κουνιάζουν σ' αυτή οι αντάρτες. Δύσκολα χρόνια! Καλλιεργούσαν καλαμπόκι οι κάτοικοι του χωριού και από την μεριά της Κλειδωνιάς! Ερχόταν και το άλεθαν στο νερόμυλο του Αγίου Μηνά! Τελευταίος μυλωνάς ο μπάρμπα-Λιάμος, δεκαετία του 1950! Είχε για παρέα ένα αγριόγατο και το σπίτι του σώζεται στο χωριό!

Δεν μπορούσαν να εξηγήσουν γιατί ο Άγιος Μηνάς ήταν τόσο μικρός! Κι όταν ρώτησα το

ήταν κάτοικος ή περαστικός; Κατέρρευσε η προφορική παράδοση! Έτσι σήμερα κτίστηκαν και νέα σπίτια και το καλοκαίρι είναι γεμάτα! Συγκεκριμένα έκαναν σπίτια εκεί και ο σημερινός Δήμαρχος Ιωαννίνων Μωυσής Ελισάφ με την σύζυγό του Κλεοπάτρα Χατζηγιάννη καθώς και η Αλέκα Βρόσγου επειδή έχουν καταγωγή οι γιαγιάδες τους από εκεί! Και ας ελπίσουμε ότι θα γίνουν και άλλα περισσότερα ακόμη.

Επανερχομαι λοιπόν να ξετυλίξω ένα κουβάρι αναμνήσεων παιδικών και όχι μόνον! Καθισμένη στα γόνατα του παππού μου Παπαγιώργη στο Πάπιγκο, μες στο μαγευτικό του σπιτιού και χαϊδεύοντας τα γένια του, ακούω ιστορίες παλιού καιρού! Ορφανό παιδί, από μικρός ο παππούς μου είχε χάσει τον πατέρα του Δημήτριο, που ήταν

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΑΔΚ. ΜΠΙΤΣΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ & ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Η/Υ, Α.Π.Θ.
MSc ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
ΜΕΛΕΤΕΣ - ΕΠΙΒΛΕΨΕΙΣ - ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ

philipmptsas@gmail.com
ΒΗΛΑΡΑ 75, ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ.: 2651071588 - Κιν.: 6947733069

Ζαγορίσια ευποιΐα

Ο **Ιωάννης Λαμπρίδης** στα «Αγαθοεργήματα» γράφει ότι το ατελές σύγγραμμά του θα σπεύσουν να ολοκληρώσουν συμπολίτες, ώστε να συμπληρωθεί η ιστορία των αγαθοεργημάτων της Ηπείρου και να διασωθεί η μνήμη των ευεργετών της. Το κενό αυτό, «τις παραλείψεις και ευχές του Λαμπρίδη σκοπεύει να καλύψει, κατά το δυνατόν, η παρούσα προσπάθεια», γράφει ο **Στέφανος Μπέττης** στην εισαγωγή του Α' τόμου με τίτλο «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΥΠΟΪΑ», Γιάννινα 1982. Ο Α' τόμος περιλαμβάνει Ηπειρώτες ευεργέτες της Τουρκοκρατίας. Ο Β' τόμος «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΥΠΟΪΑ Β'», Γιάννινα 1989, περιλαμβάνει Ηπειρώτες ευεργέτες της Ελληνοκρατίας. Οι δύο τόμοι εκδόθηκαν με δαπάνη των Αγαθοεργών Καταστημάτων της Ιεράς Μητροπόλεως Ιωαννίνων και προλογίζονται από τον μακαριστό Μητροπολίτη **Θεόκλητο**. Πηγές του Στ. Μπέττη ο Ιωάννης Λαμπρίδης, το αρχείο της Ιεράς Μητρόπολης Ιωαννίνων, το αρχείο της Εθνικής Τράπεζας και εκδόσεις για την ιστορία των χωριών μας. Πιστεύω ότι ο Στ. Μπέττης συμπλήρωσε σε μεγάλο βαθμό τον Ι. Λαμπρίδη και συνέχισε και από το 1940 και μετά. Πρέπει να σημειώσω ότι υπάρχουν και ευεργέτες με μικρότερη προσφορά που δεν καταγράφονται κι ακόμα ευεργέτες που διέθεσαν χρήματα σε περιοχές εκτός Ζαγορίου. Ας θυμηθούμε τους Ζαγορίσιους ευεργέτες μας και ας είναι αιωνία η μνήμη τους.

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Νεόφυτος Δούκας, δάσκαλος του γένους. Το 1832 έστειλε στη Σχολή του χωριού του γρόσια και πολλά βιβλία. Βοήθησε φτωχούς και μαθητές.

Χατζη-Καλλίνικος, ηγούμενος. Διέθεσε δραχμές για τους φτωχούς χωριανούς, για επιδιορθώσεις δρόμων, γεφυρών και φρεατίων. Στο σχολείο του χωριού του άφησε τα βιβλία του.

Ιωάννης Λάμπρου Λαμπρίδης. Δώρισε 400 εικοσόφραγκα στη Ριζάρειο και στο Πανεπιστήμιο Αθηνών για υπότροφο μαθητή απ' το χωριό του.

Σπυρίδων Πριμηκύρης. Το 1876 κατέθεσε δραχμές στην Εθνική Τράπεζα και οι τόκοι να διατίθενται στην εκκλησιά, στο σχολείο, σε φτωχούς και σε προίκες.

Παναγιώτης Λαζαράς του Πασχάλη. Κατέθεσε δραχμές στην Εθνική Τράπεζα και οι τόκοι να χρησιμεύουν στην Ελληνική σχολή του χωριού του και να συσταθεί Παρθεναγωγείο.

Ιωάννης Λαμπριάδης του

του.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Κων/νος Χ. Ρόγκος. Έχτισε σχολείο στο χωριό του και διατηρούσε και το Παρθεναγωγείο.

Θεοχάρης Παπάζογλου. Το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας του διέθεσε στα εκπαιδευτήρια του χωριού του.

ΒΙΤΣΑ

Ιωάννης Βεϊτζινός το Χριστοφόρου. Διέθεσε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Πολυτεχνείο για υποτροφίες σπουδαστών. Επίσης στην Ριζάρειο Σχολή για έναν υπότροφο μαθητή απ' τη Βίτσα.

Αθανάσιος Μίσιογλου. Διέθεσε το 1833 για την Ελληνική Σχολή του χωριού του 20.000 γρόσια και για την Δημοτική Σχολή 45.000 γρόσια.

Μάνθος Βελογιάννης. Διέθεσε για μισθούς δασκάλων και για τους φόρους των φτωχών του χωριού του.

Φίλιππος Βρισόπουλος. Πρόσφερε στο σχολείο και στις εκκλησίες του χωριού του και έδωσε προίκες. Έχτισε την Βρισοπούλειο Σχολή στο χωριό του.

ΒΡΑΔΕΤΟ

Νούτσος Κοντοδήμος. Το 1764 έχτισε το γεφύρι μεταξύ Κουκουλίου-Μπάγιας. Το 1783 ανακαίνισε τη Μονή Ιωάννου Προδρόμου στο Ρογκοβό.

Νικόλαος και Κων/νος Τσιγαράς. Πατέρας και γιος το 1799 έχτισαν την εκκλησία της Γεννήσεως της Θεοτόκου.

Ευφροσύνη Σακκελαρίου του Αναστασίου. Το 1917 με την διαθήκη της αφήνει 100 λίρες Τουρκίας στην εκκλησιά του χωριού της.

Χρήστος Αθανασιάδης του Αθανασίου. Διέθεσε για το Ελληνικό Σχολείο του χωριού του και για μισθούς δασκάλων.

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ

Ευστάθιος Κωτούλης. Το 1878 διέθεσε 170 οθωμανικές λίρες για το χτίσιμο Παρθενα-

γωγείο στο χωριό του.

ΔΕΜΑΤΙ

Χρύσανθος, Επίσκοπος Πενταπόλεως Λιβύης. Διέθεσε εικοσόφραγκα για το σχολείο του χωριού του και για φτωχούς.

ΔΙΚΟΡΥΦΟ

Γεώργιος Σύλλαθος. Έδωσε το σπίτι του στο χωριό για να χτιστεί Παρθεναγωγείο και

Του Απόστολου Ντιναλέξη

έστειλε και 50 εικοσόφραγκα. **Νικόλαος Σακελλαρίδης**. Έφτιαξε νεκροταφείο έξω απ' το χωριό του και το καμπαναριό. **Κώστας Μαλάμης**. Ανήγειρε το ξωκλήσι του Αγίου Ιωάννου πάνω απ' το χωριό.

ΔΙΛΟΦΟ

Ιωάννης και Δημήτριος Αναγνωστόπουλος. Πατέρας και γιος. Ο Ιωάννης το 1855 έχτισε με 65.000 γρόσια την Αναγνωστοπούλειο Σχολή. Διέθεσε γρόσια για την εκκλησιά και τις ευεργεσίες συνέχισε ο γιος του Δημήτριος.

Χρήστος Ξανθής Λάβδας. Επισκεύασε βρύσες και δρόμους του χωριού του. Δώρισε στην εκκλησιά αργυρά σκεύη. Έφτιαξε το ομώνυμο γεφύρι στην Ξηροπόταμο.

ΔΙΠΟΤΑΜΟ

Κυριάκος Πάνου Μανίκας. Τα ενοίκια του σπιτιού του στην Αθήνα να δίνονται προίκα σε κορίτσι του χωριού του και αν δεν υπάρχει σε ανάγκες της κοινότητας.

Κων/νος Αθανασίου. Κατέθεσε στην Εθνική Τράπεζα 20.000 δραχ. και οι τόκοι να δίνονται για εκπαιδευτικούς σκοπούς στο χωριό του.

Χρ. Κοραθάνης. Κατέθεσε ομολογίες 20.000 δραχ στην Εθνική Τράπεζα και οι τόκοι να δίνονται για ανάγκες του χωριού του.

ΔΟΛΙΑΝΗ

Νικόλαος Χατζόπουλος. Διέθεσε εικοσόφραγκα για τον ελληνοδιδασκαλό του χωριού του και για αγορά βιβλίων.

Ζαγορίσια ευποιΐα

ού του.

Κων/νος Πασχάλης και Παύλος Πασχάλης τέκνα του Δημητρίου. Διέθεσαν για ιδρύματα στο χωριό και το 1861 χτίζεται η περικαλλεστάτη Πασχάλειος Σχολή.

Χρυσή Πασχάλη του Γεωργίου. Ανεψιά του Κων/νου και του Παύλου. Διέθεσε για την λειτουργία Παρθεναγωγείου στο χωριό.

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Παναγιώτης Γκότσης. Διέθεσε την περιουσία του στην Γραϊκή Αδελφότητα του Αγίου Νικολάου Βενετίας.

Ιωάννης Πανταζής του Μίσιου. Από το 1870 στέλνει γρόσια για το σχολείο και το Παρθεναγωγείο του χωριού του.

ΚΑΣΤΑΝΩΝΑΣ

Δημήτριος Μέγγλας. Το 1798 συνέδραμε στο χτίσιμο της εκκλησίας του Αγίου Αθανασίου και το 1853 έστησε το γεφύρι.

Χριστόδουλος Παπαστυλόπουλος. Διέθεσε γρόσια για αγορά σπιτιού στο χωριό για να γίνει Παρθεναγωγείο και 100.000 γρόσια απ' τους τόκους των οποίων να πληρώνεται ο δάσκαλος του Ελληνικού Σχολείου και η δασκάλα των κοριτσιών.

ΚΗΠΟΙ

Κων/νος Μπεζεριγιάννης. Εκτέλεσε με δικά του γρόσια πολλά κοινωφελή έργα στο χωριό και το 1838 έχτισε το παρεκκλήσι Γέννηση της Θεοτόκου.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Ευγένιος Πλακίδας. Κατέθεσε στην Εθνική Τράπεζα δραχμές που οι τόκοι τους θα χρησιμεύσουν για βοήθεια φτωχών, μισθό ιερέως, συντήρηση του σπιτιού του, επισκευή δρόμων κ.λ.π.

Αλέξιος Πλακίδας. Διέθεσε 1.000 καισαρικά φλουριά για προικοδότηση φτωχών κοριτσιών και για ανάγκες της Εκκλησίας.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Κων/νος Γεωργίου. Διέθεσε γρόσια για το σχολείο του χωρι-

ζα απ' τους τόκους των οποίων να πληρώνεται ο δάσκαλος και οι ανάγκες του Ελληνικού Σχολείου του χωριού του.

Κων/νος Στρούμπος. Διέθεσε 12.000 γρόσια και οι τόκοι να δίνονται σε μισθό δασκάλου, σε φτωχούς και στους ιερείς.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Γεώργιος Τζούρογλου. Δώρισε 600 χρυσά εικοσόφραγκα στο Ελληνικό Σχολείο του χωριού του και με την διαθήκη του άλλα 400.

Γεώργιος Κων. Βαθύρογλου. Διέθεσε για το Παρθεναγωγείο του χωριού του.

ΜΑΚΡΙΝΟ

Κων/νος Δ. Γελέκης. Κατέθεσε ομόλογα στην Εθνική Τράπεζα για αγαθοεργούς σκοπούς στο χωριό του.

Νικόλαος Χρόνης. Διέθεσε για τα σχολεία και την εκκλησιά του χωριού του.

Χριστόδουλος Καφασίδης. Απ' το 1903 πληρώνει τον δασκαλό του χωριού και βοηθάει τους φτωχούς.

Ανθίμος Αλ. Βανάκος. Άφησε δύο σπίτια στα Γιάννινα τα έσοδα των οποίων να δίνονται στο σχολείο του χωριού του.

ΜΟΝΟΔΕΝΤΡΙ

Μιχαήλ Θερεϊανός, βοεβάνδας. Το 1412 έχτισε την μονή της Αγίας Παρασκευής.

Μιχαήλ Κων/νου Μίσιος. Το 1733 ανιστόρησε τον τρούλο της εκκλησίας του Αγίου Μηνά.

Αλέξιος Μ. Μίσιος. Συνέδραμε στην ανέγερση και ιστόρηση της Παναγίας Βίτσας. Το 1748 έχτισε το γεφύρι στο Βίκο. **Χριστόδουλος Κόνιαρης**. Μέρος της περιουσίας του διέθεσε στην Ελληνική Σχολή Μονοδεντρίου.

Κων/νος Σερεμέτης του Γεωργίου (Μητρογκάνης). Το 1830 διέθεσε γρόσια για το Ελληνικό Σχολείο Μονοδεντρίου.

Διονύσιος Ιερομόναχος (Παπαρούσης). Το 1838 κληροδότησε στη σχολή του χωριού του την μεγάλη βιβλιοθήκη του.

Μάνθος και Γεώργιος Ριζάρης. Συνέστησαν ιδρύματα στο χωριό και την Ριζάρειο Σχολή στην Αθήνα.

Διομήδης Σεμιτέλος. Το 1904 διέθεσε λαχειοφόρες ομολογίες υπέρ της Σχολής του χωριού του.

Δημήτριος Σεμιτέλος. Διέθεσε για υποτροφίες Ζαγορίσιων μαθητών στα Γιάννινα.

Στέργιος Τζίμας. Το 1865 διέθεσε 5.000 φλουριά υπέρ της Ριζαρείου Σχολής.

ΝΕΓΑΔΕΣ

Χατζημάνθος Γκίνος. Το 1792 ανήγειρε την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου αλλά και γεφύρια στο χωριό του.

Αναστάσιος Δημητρίου Καραστάθης. Το 1821 στο Ιάσιο με διαθήκη διέθεσε χρήματα για το σχολείο του χωριού του.

Δημήτριος Καραστάθης και Γεώργιος Καραστάθης, παιδιά του Στάθη. Διέθεσαν γρόσια για το σχολείο, για βιβλία, έφτιαξαν γεφύρια και πλήρωσαν χρέη του χωριού.

Αγγελική Ευσταθίου Τσιολάκη. Διέθεσε γρόσια για την εκκλησιά και την Σχολή του χωριού.

Ευστάθιος Κ. Βανακούλης. Κατέλιπε 2.000 φράγκα υπέρ της εκκλησίας και των σχολείων του χωριού του.

Μαρία Μάνου κόρη του Νικολάου Γκούμα. Το 1904 κατέθεσε 60.000 λεί υπέρ του χωριού της.

Θρασύβουλος Καστρινός. Διέθεσε το 1918 3.000 χρυσά φράγκα για τα σχολεία και τις εκκλησίες του χωριού του και για προικοδοτήματα.

ΠΑΠΗΓΚΟ

Αναστάσιος Σορδοβούλης, βικογιατρός. Διέθεσε γρόσια για σχολεία, γεφύρια και κοινωφελή έργα για το Παπίγκο, το Βιτσικό και την Κλειδωνιάουστα.

Διώκων Νικολάου Δάσκα. Άφησε την περιουσία της στην εκκλησιά του Αγίου Βλασίου.

Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος. Ίδρυσε τα Καλλίνεια Σχολεία στο χωριό του και με την διαθήκη του διέθεσε προσόδους.

Απόστολος Γκέγκης. Διέθε-

σε χρήματα για κοινωνική εργασία στο χωριό του.

Δημήτρης Ιωαννόπουλος του Μάνθου. Το 1913 με την διαθήκη του αφήνει δραχμές για τις εκκλησίες και για κοινωνικά έργα.

Δημήτρης Παναγιωτέσκος. Το 1913 με διαθήκη άφησε φράγκα για τις εκκλησίες και κοινωνικά έργα.

ΠΕΤΡΑ
Πέτρος Παπακώστας. Διέθεσε για τις εκκλησίες και το σχολείο του χωριού του.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ
Κων/νος Παπάζογλου. Κληροδότησε το 1836 γρόσια για την εκκλησία και το σχολείο του χωριού του.

Δημήτριος Κ. Σαϊτήσης. Διέθεσε την περιουσία του για το σχολείο, φτωχούς, προίκες κ.λ.π., αλλά οι εκτελεστές της διαθήκης σφετερίστηκαν την περιουσία του.

Ανδρέας Ζαράλης. Το 1860 διέθεσε 10.000 γρόσια για την σχολή του χωριού του και 2.000 γρόσια για τις εκκλησίες.

Αγγελική Παπάζογλου σύζ. Αλέξη. Επισκεύασε τους δρόμους προς το Ζαγόρι στο Μιτσικέλι. Κατασκεύασε την σκάλα της Βίτσας. Άφησε μερίσματα μετοχών για συντήρηση της Δημοτικής και Ελληνικής Σχο-

Ζαγορίσια ευποιΐα

λής και του Παρθεναγωγείου Βίτσας. Επίσης για μισθοδοσία δύο ιερέων και ενός γιατρού.

Δημήτριος Λίνος. Το 1906 διέθεσε 10.000 δραχ. για κοινωνικά έργα στο Σκαμνέλι.

Αστρινός Σαγιάνος. Δώρισε το σπίτι του στο χωριό για να γίνει Παρθεναγωγείο. Επισκεύασε δρόμους και έχτισε την γέφυρα στο μεσοχώρι του χωριού.

Γεώργιος Σαγιάνος. Διέθεσε στο χωριό σπίτι, μύλο, αμπέλι, χωράφια.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ
Απόστολος Πετρινός. Διέθεσε φλουριά για την Κεντρική Σχολή του Ζαγορίου που θα ιδρύονταν στο Ρογκοβό.

Χριστόδουλος Πετρινός. Το 1859 διέθεσε γρόσια για το σχολείο του χωριού.

Ιωάννης Δούμας. Διέθεσε ρούβλια για σχολεία, εκκλησίες, φτωχούς κ.λ.π.

Ιωάννης Πολύζου Καρανάσιος. Διέθεσε για εκκλησίες και κοινωνικά έργα στο χωριό του και στην Δοβρά, χωριό του πατέρα του.

Γεώργιος Μπίκας. Έστειλε γρόσια στο χωριό του για το Παρθεναγωγείο και για αγορά

βιβλίων. Το 1861 ανοικοδόμησε την γέφυρα στο Λυκόστομο.

Αναστάσιος Τσούφλης του Κων/νου. Διέθεσε ρούβλια για την εκκλησία του χωριού του, για χήρες και ορφανά και για γιατρό στο χωριό του.

Δημήτριος Πολύχρονος. Διέθεσε γρόσια για προικοδότηση κοριτσιών και για πληρωμή του φόρου των κτημάτων των χωριανών του και της Μονής Ρογκοβού.

Αρίστιππος Κουσίδης. Διέθεσε 60.000 δραχ., οι τόκοι των οποίων για τον ιερέα του χωριού και για τους φτωχούς.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ
Γεώργιος Χατζόπουλος. Το 1860 διέθεσε 1.000 καισαρικά φλουριά για την σχολή του χωριού και για φτωχούς.

Αλέξιος Κανέσιος. Διέθεσε φλουριά για την εκκλησία και το σχολείο του χωριού του.

Αγαθή σύζ. Ιω. Βασσακούλου. Κατέθεσε 9.000 δραχ. το 1893 στην Εθνική Τράπεζα ώστε οι τόκοι να διατίθενται στο Παρθεναγωγείο του χωριού. Αργότερα έστειλε 15 λίρες οθωμανικές για αγορά ραπτομηχανής.

Η φιλοπατρία και ο νόστος προβάλλουν τόσο απ' τις διαθήκες, όσο και από τα εν ζωή έργα των ευεργετών. Η ορθοδοξία και η μόρφωση πρώτο μέλημα των ευεργετών. Οι εκκλησίες και τα σχολεία σε πρώτο πλάνο. Ακολουθούν οι προσφορές για προίκες, φτωχούς και κοινωνικά έργα. Οι περισσότεροι ευεργέτες ξενιτεμένοι στα πέρατα της γης ακολουθούν την παράδοση της Ελληνικής φυλής στις θάλασσες και στο εμπόριο. Πολλοί πέθαναν σε ξένους τόπους, σε ξένα χώματα κι εδώ πλανάται η μνήμη τους.

Σήμερα δεν υπάρχουν ευεργέτες, δεν υπάρχουν και κάτοικοι στον τόπο μας. Το Ζαγόρι φθίνει, ερημώνει και γκρεμίζεται. Περιμένουμε ανάπτυξη που θα αλλοιώσει τον πολιτιστικό χαρακτήρα του Ζαγορίου. Έρχονται ξένοι επιχειρηματίες που σκοπεύουν στο κέρδος. Είμαστε στην εποχή της προσφοράς και της ζήτησης. Δεν υπάρχουν δωρεές, λείπουν οι ευεργεσίες. Οι μικρές κοινωνίες κάθε χωριού αδιάφορες, αμέτοχες στα τεκμαινόμενα, μακριά από αποφάσεις. Μακρινό όνειρο η ανάπτυξη και η ανάπτυξη θα είναι.

Απόστολος Ντιναλέξης

Βιβλιοπαρουσίαση

Έκ Ζαγορίου - Έν Ζαγορίω

Της Αγγελικής Ι. Αγγέλη

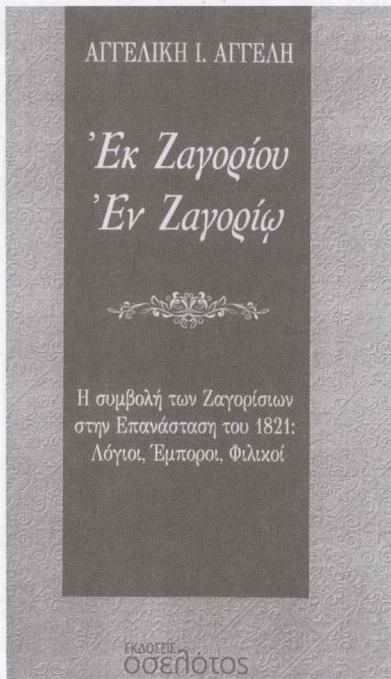
Η βιβλιοθήκη της ΙΑΕΖ εμπλουτίστηκε με το εξαιρετικό βιβλίο της Αγγελικής Αγγέλη και ευχαριστούμε θερμά τον κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, πρώην Δήμαρχο Ζαγορίου που μας το δώρισε. Η Αγγελική έχει καταγωγή απ' τις Μηλιωτάδες Ζαγορίου και μας κάνει περήφανους με τις σπουδές της. Τελείωσε την Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης και δικηγόρει στα Γιάννινα. Επίσης τελείωσε την Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και έχει μεταπτυχιακό τίτλο απ' το Τμήμα Φιλοσοφίας, εκπονεί δε και την διδακτορική της διατριβή στο ίδιο Τμήμα.

Το βιβλίο έχει τίτλο «Εκ Ζαγορίου Εν Ζαγορίω» και υπότιτλο «Η συμβολή των Ζαγορίσιων στην Επανάσταση του 1821: Λόγιοι, Έμποροι, Φιλικοί». Η συγγραφέας στον πρόλογό της γράφει ότι «η έκδοση μιας μελέτης για τη συμβολή των Ζαγορίσιων στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα δε θα ήταν απλά επίκαιρη, αλλά οφειλόμενο χρέος στη μνήμη και τη συνεισφορά των προγόνων μας. Το Ζαγόρι υπήρξε μητέρα

της λογίων, εμπόρων και φιλικών, οι οποίοι διαβιώντας κυρίως στις παροικίες του ελληνισμού συνέβαλαν καθοριστικά, ο καθείς από το δικό του μετερίζι, στην επαναστατική προσπάθεια». Ταπεινά υποστηρίζω ότι η προσπάθεια της Αγγελικής πέτυχε το σκοπό της και απομένει να διαβάσουν όλοι οι Ζαγορίσιοι το βιβλίο της και να εμπεδώσουν την ιστορία των Ζαγορίσιων από τα μέσα του 18ου αιώνα έως τα μέσα του 19ου αιώνα. Η ύλη του βιβλίου φτάνει ως την σελίδα 256, ως την 297 σελίδα η πλούσια βιβλιογραφία και τελειώνει με 3 σελίδες ευρετήριο ονομάτων. Στο πρώτο κεφάλαιο μαθαίνουμε για τους τυπογράφους και τους εμπόρους στην Βενετία και στα λιμάνια της Ιταλίας. Στο δεύτερο για τους Ζαγορίσιους στις πόλεις της Αυστρίας και της Ουγγαρίας. Στο τρίτο για τις Παραδουνάβιες Ηγεμο-

νίες. Το τέταρτο κεφάλαιο μας οδηγεί στην Κωνσταντινούπολη όπου θα συναντήσουμε τον Νικόλαο Παπαδόπουλο απ' το Τσεπέλοβο, τον Ιωάννη Πολυχρονιάδη απ' το Σκαμνέλι και τον Αναστάσιο Κόνιαρη απ' το Μονοδέντρι. Το πέμπτο κεφάλαιο μας μεταφέρει στη Ρωσία και σε στελέχη της Φιλικής Εταιρείας. Στο έκτο κεφάλαιο θα μάθουμε για την οργάνωση του φιλελληνικού κινήματος κυρίως στο Παρίσι και στην Πίζα. Στο έβδομο γυρίζουμε στο Ζαγόρι «εντός των τειχών». Θα γνωρίσουμε αγωνιστές και φιλικούς, δασκάλους και γραμματείς. Το τελευταίο κεφάλαιο μας ταξιδεύει στο Τσεπέλοβο, όπου θα συναντήσουμε τον Αθανάσιο Ψαλίδα και τον Ιωάννη Βιλαρά.

Το κείμενο του βιβλίου σε δημοτική γλώσσα απλώνεται στις σελίδες με μεγάλα τυπογραφικά στοιχεία και παραγράφους. Σε κάθε σελίδα στο κάτω μέρος υπάρχουν παραπομπές οι

οποίες οδηγούν στις πηγές της πληροφορίας. Παραπομπές χρήσιμες για τους ερευνητές και για όσους ψάχνουν κάτι ιδιαίτερο.

Απ' ό,τι γνωρίζουμε πρόκειται να γίνει παρουσίαση του βιβλίου προσεχώς, εφόσον επιτρέψει η πανδημία. Ευχαριστούμε θερμά την Αγγελική για το έργο της, περιμένουμε κι άλλες εκδόσεις και της ευχόμαστε και πανεπιστημιακή σταδιοδρομία.

Απόστολος Ντιναλέξης

«ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ»

του Ντούσαν Πόποβιτς (1894-1965).

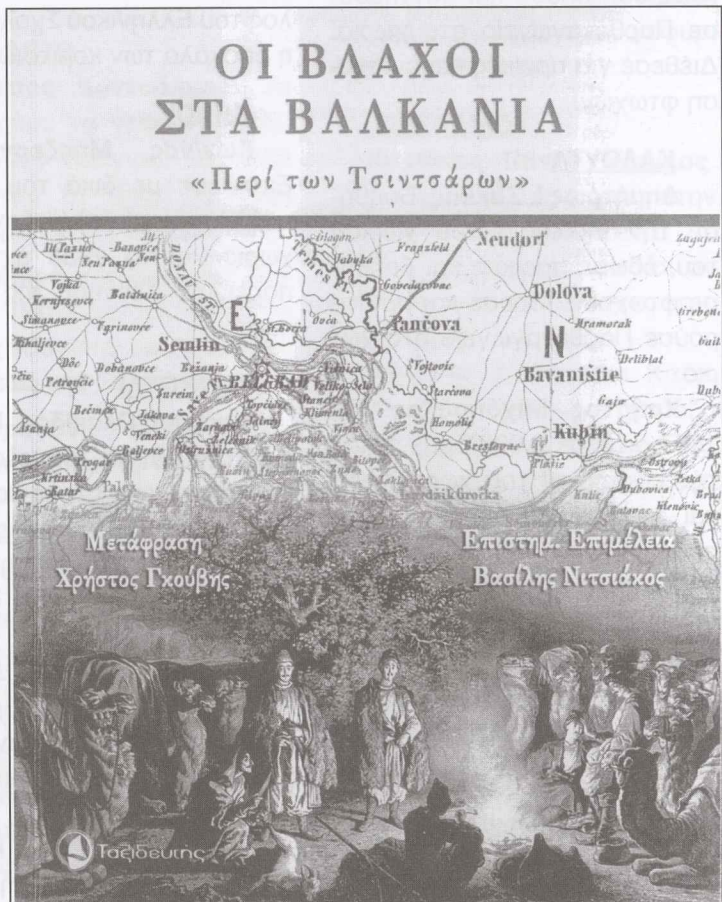
Μετάφραση: Χρήστος Γκούβης
Επιστημονική επιμέλεια: Βασίλης Ντισιάκος

Ευχαριστούμε θερμά τον συμπατριώτη μας κ. ΧΡΗΣΤΟ ΓΚΟΥΒΗ για το βιβλίο που μας έστειλε και στολίζει τη βιβλιοθήκη μας. Πρόκειται για την ιστορία των Τσιντσάρων (Αρμάνων Βλάχων) που μετακινούνται (μεταναστεύουν) στα Βαλκάνια και στην Κεντρική Ευρώπη από τα Νότια Βαλκάνια (Μοσχόπολη, Σιάτιστα, Καστοριά κλπ) για εμπορικούς κυρίως λόγους. Είναι η εποχή αποσύνθεσης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στον νότο σημειώνονται πολλές καταστροφές. Το μεγαλύτερο μέρος των μεταναστών εγκαθίστανται στα εδάφη της τότε Σερβίας γι' αυτό και οι Σέρβοι τους Τσιντσάρους τους θεωρούν Έλληνες. Δια-

φωτιστική η εισαγωγή του επιστημονικού επιμελητή κ. Βασίλη Ντισιάκου καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Κατατοπιστικό και το κείμενο του Δρ. Νικολάου Σιώκη για τα εργαγραφικά στοιχεία του Ν. Πόποβιτς. Μέχρι τη σελίδα 360 τρέχει το κείμενο του Πόποβιτς και μέχρι τη σελίδα 534 κατάλογος ονομάτων με αρκετά στοιχεία για τις οικογένειες, πολλές των οποίων Ελληνικές από τη Μακεδονία.

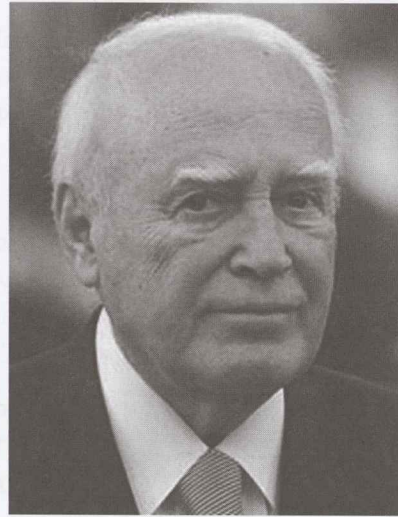
Ευχαριστούμε από καρδιάς τον κ. ΧΡΗΣΤΟ ΓΚΟΥΒΗ και του ευχόμεθα υγεία και φωτισμό για άλλες εκδόσεις.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Ο ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Πέθανε στην Αθήνα ο πρώην Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κάρολος Παπούλιας και στις 29-12-21 στο Παγκράτι ψάλλθηκε η εξόδιος ακολουθία. Στις 30-12-21 ετάφη στο Νησί της λίμνης των Γιαννίνων. Το Νησί είναι η πατρίδα της μητέρας του Βασιλικής κι εκεί πλέον αναπαύεται.

Ο Κάρολος έτρεφε ιδιαίτερη αγάπη και για το Ζαγόρι όπου είχε πολλούς φίλους, αλλά και σπίτι στο χωριό Φραγκάδες. Το σπίτι φρόντιζε η κυρά Νίκη Σακελλαρίδη και η κόρη της

Εφη και ήταν πάντα έτοιμο να δεχτεί τον Πρόεδρο και την οικογένειά του. Εκεί ξεκουράζονταν ύστερα από την επίλυση σοβαρών προβλημάτων εξωτερικής πολιτικής, αλλά και στις διακοπές του. Από τις Φραγκάδες επισκέφτηκε πολλές φορές το Καπέσοβο καλεσμένος από τον φίλο του Γιάννη Ζούκη.

Στην βεράντα, υπό τον έναστρο ουρανό, απολάμβανε με φίλους το τσιπουράκι και τους εκλεκτούς μεζέδες της Λένκως και των κοριτσιών Βικτώριας και Ανδρονίκης. Χαλαρή κουβέντα που κυλούσε απαλά από θέμα σε θέμα. Τακτικός επισκέπτης στις εκδηλώσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου Καπεσόβου στην αυλή της Πασχαλείου Σχολής κι ύστερα στο μεσοχώρι ν' απολαύσει το τσίπουρο του Δημήτρη Ράπτη και τους εκλεκτούς μεζέδες της κυρά Όλγας, όπως το συκωτομπρίο και τις πίτες. Σαν Πρόεδρος της Δημοκρατίας μας τίμησε πολλές φορές με την παρουσία του στις ιερές ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας.

Οικείος και προσηνής ο Κάρολος τον νιώθαμε σαν χωριανό μας και φίλο μας. Έρχονταν στο Καπέσοβο στο μεσοχώρι κι απλώνονταν τραπέζι μεγάλο και γύρω γύρω όλοι οι χωριανοί. Από χαλαρή κουβέντα πηγαίναμε σε ανέκδοτα και απ' τα ανέκδοτα σε καινούργια σειρά τσίπουρου. Κι έρχονταν οι μικρές ώρες και καληνυχτιόμασταν και εις το επανιδείν.

Δεν θα ξαναδούμε στο Καπέσοβο και στις Φραγκάδες τον Κάρολο. Χάσαμε έναν φίλο και μαζί μας όλοι οι Έλληνες. Αναπαύεται στο νησάκι της λίμνης Παμβώτιδας κι ας είναι αιώνια η μνήμη του.

Απόστολος Ντιναλέξης

Όταν σωριάστηκαν τέσσερα Ζαγορίσια αγκωνάρια

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ**

Φεύγοντας το 2021, με τις μεγάλες συμφορές των δύο τελευταίων χρόνων που διέλυσαν οικογένειες και κοινωνία μέσα στη θύελλα της πανδημίας, σωριάστηκαν τέσσερα εκατόχρονα «αγκωνάρια», καθώς έφυγαν από τη ζωή ο ένας πίσω από τον άλλο σπουδαίοι Ζαγορίσιοι, ίσως από τους τελευταίους της γενιάς τους, που άφησαν με τη ζωή, το έργο, στο πέρασμά τους ανεξίτηλη τη σφραγίδα τους στο Ζαγόρι μας. Το Ζαγόρι που λάτρεψαν και πόνεσαν και βοήθησαν όσο κι όπως ο καθένας μπορούσε, για να το παραδώσουν έτσι μοναδικό κι ανέγγιχτο στις επόμενες γενιές.

Πρώτος ο Διλοφιώτης γιατρός **Γιώργος Τριανταφυλλίδης**, τον ακολούθησε ο Κατωσουδενιώτης γεωπόνος με την πλούσια κοινωνική προσφορά **Ξενοφώντας Κοντούρης**, κατόπι ο Παπιγκιώτης **Ιωάννης Παπαϊωάννου** ο συμβολαιογράφος και ιστορικός και τελευταίος ο Τσερβαριώτης **Μενέλαος Κικόπουλος** ο φιλόλογος και ιστορικός. Έφυγαν κι άφησαν φτωχότερο το Ζαγόρι.

Είχα την τύχη να τους ζήσω και να τους γνωρίσω και τους τέσσερις.

Τον **Γιώργο Τριανταφυλλίδη**, το Διλοφιώτη γιατρό και φίλο μια ζωή.

Τον **Ξενοφόντα Κοντούρη**, τον «κύριο Φώντα» τον ευπατρίδη, τον αξέχαστο αρχοντάνθρωπο, με την Ολύμπια μεγαλοπρέπεια στο λόγο του, τους εκλεπτυσμένους τρόπους, την πηγαία ευγένεια και καλοσύνη, την γλύκα και την τρυφεράδα της φωνής του στο τραγούδι, τέλειο ζευγάρι με την Μίνα του.

Αξέχαστες οι γιορτές στο σπίτι τους, εκλεκτοί οικοδεσπότες με το γάρφαρο γέλιο της Μίνας να καθοδηγεί τον μεγάλοπρεπο καθαλιέρο της, ακόμα και μασκαρεμένοι τις Αποκριές.

Τότε που με το αετίσιο βλέμμα του, την τεκμηριωμένη άποψη και τον αδιαμφισβήτητο πατριωτισμό του, έκανε το «Ίδρυμα Βορειοηπειρωτικών Ερευνών» φωλιά και στέγη των κατατρεγμένων κι έγινε ο ίδιος κατατρεγμένος. Ένας Ζαγορίσιος στο τιμόνι του Βορειοηπειρωτικού, που συμφωνούσαν όλοι με τη γνώμη του και παραμέριζαν γιατί υπήρξε ΑΚΕΡΑΙΟΣ. Απλός, καταδεκτικός φίλος, έβρισκε λύση σε κάθε πρόβλημα. Ήταν το αποκομμί. Τώρα από ψηλά με τη Μίνα του συνεχίζουν να αποτελούν παράδειγμα για τις ζωές όλων όσων έζησαν κοντά τους. Ακριβέ φίλε, αξέχαστε!

Τι να πρωτογράψω εγώ για τον πολυσέβαστο κ. **Γιάννη Παπαϊωάννου**, τον Παπιγκιώτη συμβολαιογράφο της Κόνιτσας, που με την επαγγελματική του ιδιότητα και την άδολη συνειδήσή του δεν άφησε τίποτε που να μη γράψει. Ασταμάτητη η γραφίδα του γύρω από το Πάπιγκο, τη ζωή, την ιστορία, τους ανθρώπους του, τους άσημους και τους μεγάλους και ξακουστούς, τους αγίους και τις εκκλησιές του, εκεί που ο πόνος για τον τόπο του γινόταν λύτρωση. Άνθρωπος θρησκευόμενος, της προσφοράς, της σεμνότητας, του φιλότιμου, ήσυχος, ήρεμος, γελαστός, άνθρωπος που θα τον προσπερνούσες χωρίς να του δώσεις σημασία αν δεν ήξερες ποιος είναι, μια μελιχρία μορφή! Άμετρη η αγάπη του για το Ζαγόρι. Το πονούσε, το νοιαζόταν, τον απασχολούσε το μέλλον του. Ήξερε να σε αποπλίζει από την πρώτη στιγμή με την ευγένεια, την καλοσύνη, το χαμόγελό του.

Ήξερε να σε ακούει προσεκτικά και με ενδιαφέρον, να σε συμβουλεύει, να σου δίνει αξία και θάρρος να σε τιμά με το λόγο του.

Πόσα αλήθεια δεν του οφείλω! Κάθε συνάντηση ήταν μάθημα. Υπήρξε για μένα ένας δάσκαλος, ένας πατριδολάτρης οδηγός.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Κάθε συζήτηση γινόταν αιτία να σκεφτώ και να πάω παραπέρα. Και μου διηγούνταν ένα περιστατικό για να μου κεντρίσει το ενδιαφέρον. Ήθελε να βοηθήσει τους νεώτερους Ζαγορίσιους σαν τα ίδια τα εκλεκτά παιδιά του. Πρόφθασε να καλοδεχτεί με άδολη χαρά το τελευταίο βιβλίο μου «Μι του ματ' κι μι του πλόχερου» κι αφού σκέφτηκε λίγο μου είπε: «Πρέπει να βρούμε ταίριαστο εξώφυλλο Ελένη» και σε λίγο: «Θα στείλω στην Κόνιτσα να σου βρουνε τη φωτογραφία της μάνας μου που πλάθει πίτα στο μαγειριό!» κι έλαμψε το πρόσωπό του. Κι έστειλε τον Χαρητάκη και την βρήκε και κοσμή και δίνει αξία στο βιβλίο μου η φωτογραφία της πρεσβυτέρας Δέσποινας Παπαϊωάννου.

Ενδιαφέροντα, πολύτιμα βιβλία που εξέδωσε και τα κιβώτια που έχει στο γραφείο του γεμάτα με ανέκδοτα αρκετά και άπειρες σημειώσεις. Θησαυρός που τον κατατάσσουν στους μεγάλους συγγραφείς του Ζαγοριού. Και λυπάμαι που αφήσαμε στη μέση εκείνη τη συζήτηση και την έρευνα για την ομοιότητα των λέξεων του Παπίγκου και του Ελαφοτόπου δεν προφθάσαμε να βρούμε τη λύση της.

Τελευταίο έπεσε του δικού μου χωριού το Τσερβαριώτικο αγκωνάρι, ο φιλόλογος και ιστορικός **Μενέλαος Κικόπουλος**. Θάλασσα απέραντη η αγάπη του για το χωριό. Εκεί θρονιασμένη η σκέψη του, νύχτωνε και ξημέρωνε, καθώς βαρούσε «κύμα» η θύμηση και ξαπόστανε η ψυχή του. Άριστος φιλόλογος, παράλληλα με το διδακτικό του έργο ασταμάτητη η γραφίδα του για το χωριό του.

Νόστος βασανιστικός, σαν να ήταν μακριά, χαρά κι αγαλίαση σαν αντάμωνε με τους χωριανούς στο μεσοχώρι ή σαν ξαπόστανε στο πεζούλι του σπιτιού του. Αρκεί ν' ανάπνεε τον αέρα του χωριού του. Και έρχονταν βροχή οι μνήμες. Όλη του τη ζωή μάζευε πληροφορίες από παντού κι έγραφε για το αγαπημένο του Τσερβάρι το «ομορφότερο του κόσμου».

Σπουδαία έκδοση ο Τόμος «Ελαφότοπος Ιστορική μονογραφία» και οι άλλοι για τη ζωή και την Λαογραφία του χωριού. Σχολαστικός φιλόλογος, μεθοδικός, αντικειμενικός, μ' όλες τις αρετές του ερευνητή. Με πλήθος ανέκδοτες φωτογραφίες από διάφορα αρχεία, έψαχνε σαν την μέλισσα αθόρυβα.

«Πηγή» για την ιστορία και τη ζωή του χωριού τα βιβλία του. Για όποια πληροφωρία ή αμφιβολία έχουμε, «να δούμε τι γράφει ο Κικόπουλος» λέμε. Ρουφούσε τη ζωή, του έδινε ενέργεια και έμπνευση το χωριό, γιατί το λάτρευε κι έκανε και την εξαιρετή οικογένειά του να το λατρεύει. Τα τελευταία χρόνια ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την ποίηση. Κάθε άνθρωπος, κάθε πέτρα, κάθε καλύβι, κάθε γεγονός, γινόταν στίχος που πήγαζε απ' την ψυχή του κι έτρεχε ρυάκι στην πένα του, βρυσομάννα.

Τελευταία ποιητική συλλογή τα 124 σονέτα, σαν αποχαριτωτήριο στο χωριό του. Το χωριό του χρωστά ένα μεγάλο «ευχαριστώ», γιατί με τα γραπτά του το τίμησε, το ανέδειξε το έκανε γνωστό.

Ωρα καλή Μενέλαε, σ' ευχαριστώ για τη μεγάλη προσφορά σου στο χωριό μου.

Έφυγαν τέσσερις μεγάλοι στην ηλικία Ζαγορίσιοι, αλλά και μεγάλοι και στην προσφορά τους. Κι έφυγαν «άκλαυτοι». Η πανδημία δεν μας άφησε να τους αποχαριτωθούμε, να τους κλάψουμε, να τους τιμήσουμε όπως τους έπρεπε... Έφυγαν σαν άγνωστοι κι άσημοι κι ανώνυμοι κι ας ήταν όλη τους η ζωή αγώνας και προσφορά για τον τόπο τους, το μικρό και το μεγάλο το Ζαγόρι μας, καθένας με το δικό του όραμα.

Έφυγαν και το Ζαγόρι μας έγινε φτωχότερο!

Θα μας λείψουν πολύ, η σοφία τους, η λατρεία τους για τον τόπο, η παντός είδους προσφορά τους, οι αλογάριαστες έγνοιές τους, η δίψα για την προκοπή, ο φόβος για την αλλοίωση, οι ελπίδες για το μέλλον, οι χρυσές συμβουλές τους αποτέλεσμα της

μακρόχρονης πείρας τους. **Κι όμως δεν τους τιμήσαμε, όσο ζούσαν.** Το έχουμε αυτό οι Ζαγορίσιοι... Κακό «χού». Μετά θάνατον οι τιμές και η αναγνώριση! Σαν χρέος ανεξόφλητο! Σφιχτοί, τσιγκούνηδες στην τιμή, στην αναγνώριση, στη χαρά, όταν ζούσαν! Γιατί άραγε;

Δύσκολος ο καλός λόγος! Κάτι μας σταματάει. Μικροπρέπεια, ζήλια, επιπολαιότητα, δεν μετρήσαμε καλά το μέγεθός τους και το βγάλαμε λειψό, αγνωμοσύνη; Τι; Πρέπει να το ψάξουμε και να το διορθώσουμε! Όλοι θέλουν έναν καλό λόγο, περισσότεροι αυτοί που αγωνίζονται χωρίς να σκέπτονται την υστεροφημία τους. Χωρίς να περιμένουν το «ευχαριστώ» κι ας το δικαιούνται κι ας το αξίζουν. Χωρίς κανένα συμφέρον προσωπικό, μόνο για του τόπου, του Ζαγοριού το καλό! Μετά θάνατον οι τιμές! Στις νεκρολογίες οι έπαινοι, καθυστερημένη η αναγνώριση της αξίας του, πικραμένοι πολλοί κι αδικημένοι όσο ζούσαν, στην ταφόπλακα η δικαίωση κι ο έπαινος. Για ποιον; Για τους απογόνους; Που οι ίδιοι με την προσφορά τους την πολύχρονη και πολύπλευρη στον τόπο έκλειψαν χρόνο απ' την παρουσία τους, τη φροντίδα, τις ζωές τους που ίσως παραμέλησαν με κάποιο τρόπο τις οικογενειές τους, τους δικούς τους ανθρώπους; Τι να την κάνουν την τιμή οι απόγονοι, όταν δεν την χάρηκε ο άνθρωπός τους; Για να ξαλαφρώσουν τη συνειδησή τους, για τον τύπο, για τα προσχήματα; «Για τα μάτια του κόσμου» που λέμε στο Ζαγόρι;

Έφυγαν... Ας είναι αναπαυμένοι... Κι ας γίνουν οδοδείχτες για τους πολλούς κι άξιους νέους μας.

Γιατί πρέπει, είναι ανάγκη αδήριτη να ξαναχτιστούν τα αγκωνάρια για να σταθεί όρθιο το Ζαγόρι μαζί μ' όσα μένουν ακόμα ορθά, σε πείσμα του χρόνου. Και να μη κατακτήσει μια θλιβερή λιθοχωριά!

Πολύβιος Καρράς

ΧΡΩΜΟΕΠΙΛΟΓΗ

» χρωμοσυνθέσεις

» Χρώματα φιλικά προς το περιβάλλον & τον χρήστη

» Τεχνολογίες βαφής

» Οικολογικά χρώματα

» Μεγάλος και άνετος χώρος parking

ΧΡΩΜΟΕΠΙΛΟΓΗ

Πολύβιος Καρράς

Γ. Παπανδρέου 71

τηλ.: 26510 21443

fax: 26510 31143

www.hromoepilogi.gr

Μαρία Τσελίκη

Απόφοιτος κτηνιατρικής Π.Θ

Μετεκπαιδευόμενη

στην Παθολογική κλινική Π.Θ

26513 09238

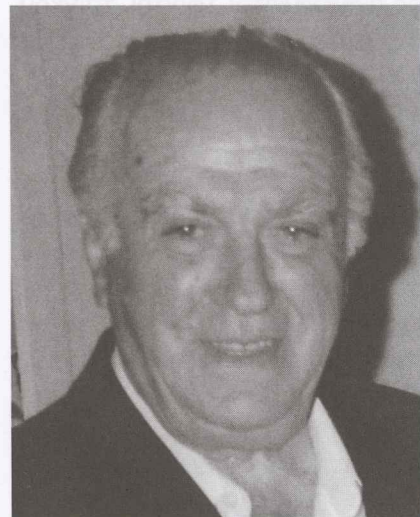
Μαρίκας Κοτοπούλη 1 & Β. Ηπείρου Αμπελόκηποι, Ιωαννίνων

6950 56 23 53

mariatseliki92@yahoo.com

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΣΤ. ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Στις 6 του Γενάρη 2022, έφυγε από τον μάταιο τούτο κόσμο, ο αείμνηστος Μενέλαος Στ. Κικόπουλος, λυκειάρχης, λαογράφος και ποιητής και πολύ μας λύπησε όλους μας.

Ο Μενέλαος Στ. Κικόπουλος, γεννήθηκε στον Ελαφότοπο (Τερβάρι) Ζαγορίου το 1925. Ο πατέρας του ήταν δάσκαλος και η μάνα του νοικοκυρά.

Τα πρώτα γράμματα, τάμαθε στο χωριό. Το 1943 τελείωσε το γυμνάσιο στα Γιάννενα, με μύριες στερήσεις, αφού μπήκε πρόωρα στον αγώνα της βιοπάλης λόγω θανάτου του πατρός του. Μετά την κατοχή και τον πόλεμο το 1947 γράφτηκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών στη Φιλοσοφική Σχολή. Μετά τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις, το 1953 τελείωσε το Πανεπιστήμιο και δούλεψε ως αναπληρωτικός καθηγητής στην Ιτέα. Το 1954 διορίστηκε στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής. Εκεί με βρήκε. Δίδασκε, αρχαία, λατινικά, ιστορία, νεοελληνικά. Στην τάξη μου δίδασκε ιστορία, νεοελληνικά. Μεθοδικός, εργατικός και αγαπούσε πολύ την νεοελληνική λογοτεχνία και ποίηση. Παθιαζόταν με την ανάλυση των νεοελληνικών κειμένων και των ποιημάτων.

Ο ίδιος είχε τάσεις ποιητικές. Η ποίηση μας δίδασκε είναι καλλιτεχνική πνευματική δημιουργία.

Η λέξη ποίημα, προέρχεται, από το ρήμα ποιώ, που θα πει κάνω, φτιάχνω, δημιουργώ. Δημοτικιστής. Ευχαριστιόταν να μας αναλύει τα ποιήματα και μέσα από τα πρώτα του ποιήματα τραγουδούσε τα ιδανικά του, τους πόθους του, το πνεύμα του, τη δόξα την Ελευθερία και την Ειρήνη. Όλοι μας τον αγαπούσαμε και τον σεβόμαστε.

Στα 1960, όντας αυτός Μενέλαος, παντρεύτηκε την ωραία Ελένη και δημιούργησε μια θαυμάσια οικογένεια δύο κόρες και έναν γιο. Όλους τους μαθητές του τους αγαπούσε πολύ.

Ωστόσο το γράψιμο, η λαογραφία, η αγάπη για τον Ελαφότοπο (Ζαγόρι) και η ποίησή του ήταν τα γενικά του γνωρίσματα. Λαογράφος, πεζογράφος και ποιητής. Έγραφε, όλο έγραφε, για τα ήθη και έθιμα του χωριού του, τις παραδόσεις του, τα πανηγύρια, τις χαρές, τις λύπες του Ζαγορίου. Δεν παρέλειψε να είναι και τακτικός συνεργάτης στο περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» και στον «Πρωινό Λόγο». Έγραφε μέχρι τα γεράματά του. Και ήταν αγαπητός πατριδολάτρης του πολυαγαπημένου του χωριού. Τα έργα του τα διέκρινε ευσυνειδητή εργασία, πρακτικότητα, φιλοκαλία και νοικοκυροσύνη.

Έργα του πολλά, γραμμένα με λογοτεχνική χάρη και με μεγάλη ιστορική λεπτομέρεια.

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

Α΄ ΙΣΤΟΡΙΚΑ

1. Ελαφότοπος (Τσερβάρι) Μονογραφία Γιάννινα 1991

Β΄ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

2. Ελαφότοπος (Τσερβάρι) Λαογραφία Γιάννινα 2000

3. Ελαφότοπος (Τσερβάρι) Ζαγόρι Λαογραφία Β΄ έκδοση Γιάννινα 2008.

Γ΄ ΠΟΙΗΣΗ

4. Νόστος, Γιάννινα 1974

5. Τρίκυκλο, Γιάννινα 2000

6. Θύμησης, Γιάννινα 2006

7. Στοχασμοί, Γιάννινα 2008

8. Της πέτρας ΑΝΘΟΙ: Γιάννινα 2010.

9. Επιχώριοι Αντίλαλοι, Γιάννινα 2013.

10. Έννοιες-Μορφές, Γιάννινα 2017

11. Τα 104 Σονέτα μου, Γιάννινα 2020

Όλα του τα βιβλία, διαβάζονται ευχάριστα, μου τα έχει κάνει αφιέρωση. Τιμητική προσφορά.

Έφυγες, σεβαστέ μας δάσκαλε τιμημένος απ' όλους μας. Συλλυπούμαστε βαθύτατα την οικογένειά του.

Ας είναι ελαφρό το χώμα που σε σκέπασε. Αιώνια η μνήμη σου.

Ένας μαθητής σου

Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου

Επίτιμος Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής

Άληστος μνήμη

Μενελάου Κικοπούλου

Ω νύχτα ερεβεννή, εκείνη της Δευτέρας.

Βαρύ μαντάτο κόμισες, κι αχός βαρύς ακούστηκε ο μισεμός σου.

Μεμιάς επάνω διάβηκες στον Ουρανού τα μέρη

Στου Άιδη τα περήχωρα να πας να σεργιανίσεις.

Διδάσκαλε, συ που τα γράμματα τόσο αγαπούσες,

και με τα συγγράμματά σου ετιμούσες.

Άνωθεν πλέον τ' αγέρωχο χωριό σου απενίζεις

περίτλανο Τσερβάρι ονομαστόν,

ζαέων ανέμων τόπος στουρναριών

μακαι πολλών ανδρών τρανών.

Ποιητά! Συ που με αυρή εράσμια

χαιρετισμόν απέδωσες καλόν στους μισεντές,

άφηρες την σφραγίδα σου εις το διηνεκές.

Το άτι του απείρου καβάλησες ευθύς

Ηνίοχος του λόγου να γενείς.

Περίκλυτο το έργο σου, μόχθος η συγγραφή του!

Ωσάν κυλούν τα περασμένα

λύπες χαρές ευλογημένα.

Στου χρόνου εκείνη την καμπή

συνείδησης αναλαμπή.

Νόστος της πέτρας, των βουνών,

των απροσπέλαστων ραχών,

άληστος μνήμη απάντων των Τσερβαριωτών.

Πολυξένη Κ. Ζινδριλή

9/1/2022

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Γάμοι

– Ο **Μιχάλης Κολακές** του Σπυρίδωνα και της Άννας και η **Πηνελόπη Σκαρλάτου** του Δημητρίου και της Χρυσούλας παντρεύτηκαν στην Γερμανία! Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΑΡΙΣΤΗ

Γεννήσεις

– Ο **Κλεάνθης Γέπης** και η **Βασιλική Λιάρου** απόκτησαν αγοράκι στις 4-1-2022 στα Γιάννενα! Γερό τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Θάνατοι

– Η **Ευαγγελία Μουδοπούλου** χήρα του Γεωργίου, το γένος Πολυξένης και Αριστείδη Λώλη είχε γεννηθεί το 1923 στην Πρωτόπαππα Ζίτσας. Αναπαύτηκε για πάντα στις 31-12-2021. Να ζήσουν οι απόγονοί της την ευχή της να έχουν και τα χρόνια της να πάρουν. Θερμά συλλυπητήρια.

– Στις 4-2-22 απεβίωσε ο 58χρονος **Χρήστος Ευθυμίου**. Ανάλαφρο το χώμα της Ανατολής που τον σκέπασε το Σάββατο 5-2-22. Θερμά συλλυπητήρια.

ΑΣΠΡΑΓΕΛΟΙ

Συγχαρητήρια

– Η **Αφροδίτη Καρθούνη** ορκίστηκε πτυχιούχος οικονομολόγος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το Δεκέμβριο του 2021. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή σταδιοδρομία.

Θάνατοι

– Ο **Κλεομένης Λαδιάς** του Κων/νου και της Καλυψούς που είχε γεννηθεί στους Ασπραγγέλους, αναπαύτηκε για πάντα εκεί στις 11-1-22.

– Η πολύτεκνη αιωνόβια μανούλα **Ευδοξία χήρα Λάμπρου Ντάγκα** αναπαύτηκε για πάντα στις 20-1-2022. Νάχουν την ευχή της και να πάρουν τα χρόνια της οι απόγονοί της Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς των εκλιπόντων.

ΒΙΚΟΣ

Θάνατοι

– Η **Ειρήνη** της Αγγελικής και του Μιχαήλ **Ιωαννίδη** είχε γεννηθεί στις 15-6-1940. Προδόθηκε απ' την καρδούλα της και αναπαύτηκε για πάντα στο

Βίκο στις 16-10-2021. Θερμά συλλυπητήρια.

ΒΙΤΣΑ

Γάμοι

– Ο **Γεώργιος Χαρίσης** του Αναστασίου και της Σταματίας Ζήγου και η **Θεοδώρα Νεοφώτιστου** του Γεωργίου και της Τριανταφυλίας παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Βίον ευτυχή και ανθόσπαρτον.

– Η **Τρωάς Βασδέκη** της Λαμπρινής και του Βασιλείου και ο **Δημήτριος Μπετίνης** του Θεοδώρου και της Αντιγόνης παντρεύτηκαν στη Γερμανία. Να ζήσουν.

Βαπτίσεις

– Ο **Χαρίσης Ιωάννης** και η **Ελένη Νικολέτα Μαυριδοπούλου** βάπτισαν το κοριτσάκι τους στην Αθήνα και την είπαν **Ειρήνη**. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Η **Κλεοπάτρα** της Αντιγόνης και του Αρίστιππου **Αναγνωστάκη** που είχε γεννηθεί στις 3-5-1932 στην Βίτσα, προδόθηκε από την καρδούλα της και αναπαύτηκε για πάντα εκεί στις 4-1-22. Συλλυπητήρια.

ΒΟΒΟΥΣΑ

Θάνατοι

– Η **Βασιλική Καζάνα**, το γένος Ελένης και Δημητρίου Ρίζου που είχε γεννηθεί το 1927 στην Αίσινα, ξεκουράστηκε για πάντα στα Γιάννενα στις 3-1-2022. Θερμά συλλυπητήρια.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Γεννήσεις

– Η **Χρυσάνθη Κουνάδου** και ο **Ιωάννης Κοσμάς** απόκτησαν στις 30-10-2021 χαριτωμένο κοριτσάκι στα Γιάννενα. Να ζήσει γερό και τυχερό.

Βαπτίσεις

– Ο **Αντώνιος Βακάρος** και η **Νικολέττα Μπαντιά** βάπτισαν το γιο τους **Βασίλειο**. Να ζήσει γερός και δυνατός ο νεοφώτιστος.

Θάνατοι

– Ο **Ηλίας Σιαμπίρης** του Κων/νου και της Δέσποινας που είχε γεννηθεί το 1937, απεβίωσε

σε στις 19-12-2021. Θερμά συλλυπητήρια.

– Η **Σταματούλα Στογιάννη** το γένος Δέσποινας και Βασιλείου Τσάμη που γεννήθηκε το 1930 στο Βρυσοχώρι πέθανε στην Κατσικά Ιωαννίνων 25/1/2022.

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ

Γεννήσεις

– Ο **Νικόλαος Θάνος** και η **Σοφία Τσίγκα** απόκτησαν κοριτσάκι στο Αγρίνιο στις 28-1-2022. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Ο **Ιωάννης Βουγάνης** του Δημητρίου και της Βασιλικής που είχε γεννηθεί στο Γρεβενί το 1926, απεβίωσε στην Αμερική, όπου ζούσε και αναπαύτηκε για πάντα εκεί στις 10-12-21. Συλλυπητήρια.

– Η **Γλυκερία Τζώρτζη**, το γένος Παππά Κων/νου απεβίωσε στις 17-1-2022. Θερμά συλλυπητήρια.

ΔΕΜΑΤΙ

Θάνατοι

– Η **Νικολού Γλυκερία** το γένος Στασινής και Αθανασίου Οικονόμου που γεννήθηκε το 1926 απεβίωσε στις 27-1-2022.

– Η **Νικολού Γιαννούλα** του Δημητρίου και της Πανάγως χήρα Πέτρου Νικολού γεννηθείσα το 1938 πέθανε στο Αγρίνιο το Σεπτέμβριο του 2021.

ΔΙΚΟΡΦΟ-ΗΛΙΟΧΩΡΙ

Γάμοι

– Η **Αποστολία Λέκκου** του Δημητρίου και της Δημήτρας και ο **Γιώργος Βακάρος** του Στεφάνου και της Ευφροσύνης παντρεύτηκαν στις 15-1-2022. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν και όλου του κόσμου τα καλά ν' αποκτήσουν.

ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ

Γεννήσεις

– Το πρώτο μωράκι που γεννήθηκε την Πρωτοχρονιά 2022 στα Γιάννενα είναι αγοράκι και γονείς του ο **Φίλιππος Νικολάου** και η **Κλεονίκη Σταμούλη**. Γερό τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει!

ΔΟΛΙΑΝΗ

Γεννήσεις

– Η **Ευτυχία Γ. Τόλη** και ο **Χρήστος Πλαστήρας** απόκτησαν πρωτότοκο αγοράκι στα Γιάννενα στις 30-12-2021. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΕΛΑΤΗ

Θάνατοι

– Η **Κων/να** χήρα Θεόφιλου **Μπακάλη** που είχε γεννηθεί το 1930 πέθανε στις 7-2-22 κι έγινε η κηδεία στο χωριό της. Θερμά συλλυπητήρια.

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ

Θάνατοι

– Ο **Βασίλειος Τσούκος** του Κων/νου και της Παρασκευής που είχε γεννηθεί στις 2-4-1984 στο Ελατοχώρι, προδόθηκε από την καρδούλα του και από τις 8-1-2022 αναπαύτηκε για πάντα εκεί. Θερμά συλλυπητήρια.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Ονοματοδοσίες

– Ο **Σπυρίδων Ντιναλέξης** και η **Αγγελική Διαμάντη** χάρισαν στο γιο τους το όνομα Αλέξιος. Να τους ζήσει με υγεία.

Θάνατοι

– Η **Κων/να** της Αικατερίνης και του Γεωργίου **Βουκαλή** που είχε γεννηθεί στις 12-7-1939 απεβίωσε στις 2-10-2021 στα Γιάννενα.

– Ο **Απόστολος Ανδρώνης** του Ιωάννη και της Αναστασίας είχε γεννηθεί πρωταπριλιά του 1930 στον Ελαφότοπο, όπου αναπαύτηκε για πάντα εκεί στις 17-10-2021.

– Ο **Μενέλαος Κικόπουλος** του Στεφάνου και της Αρτεμίας είχε γεννηθεί στις 20-3-1925 στον Ελαφότοπο. Προδόθηκε από την καρδούλα του και αναπαύτηκε για πάντα εκεί στις 4-1-2022.

– Η 91χρονη **Πανδώρα Ζήση** έφυγε από την ζωή στις 15-1-2022. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

Βαπτίσεις

– Ο **Γεώργιος Κονοσπύρης** και η **Ελένη** βάπτισαν την κόρη τους στον Προφήτη Ηλία Μαρμάρων και την είπαν **Βεατρίκη**. Να ζήσει γερή.

ΙΤΕΑ

Θάνατοι

– Ο **Βασίλειος Ζήδρος** του Κων/νου και της Πανάγως που

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

είχε γεννηθεί το 1930, προδόθηκε από την καρδούλα του στις 11-1-2022 και αναπαύτηκε στα Γιάννενα. Θερμά συλλυπητήρια.

– Η **Ντέλη Κων/να** του Παναγιώτη και της Αικατερίνης Μπόρα είχε γεννηθεί το 1949 στον Πύργο Ηλείας. Απεβίωσε στις 25-1-2022.

ΚΑΒΑΛΑΡΙ

Γεννήσεις

– Ο **Νικόλαος Θάνος** και η **Σοφία Τσίγκα** απόκτησαν αγοράκι στις 28-1-22. Να τους ζήσει.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ-ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια στην **Σωτηρία** του Θωμά **Ράππη** απ' το Καπέσοβο και της **Αμαλίας Τσιγαρά** απ' τα Άνω Πεδινά που διαπρέπει συνεχώς και με τις επιτυχίες της ανεβαίνει όλο και πιο ψηλά. Αρχές Φλεβάρη ανακοινώθηκε η ομάδα που θα λάβει μέρος στο Βαλκανικό πρωτάθλημα κλειστού στίβου που θα γίνει στο Βελιγράδι. Μέλος της η **Ράππη Σωτηρία** του ΑΓΣ Ιωαννίνων Στίβος AGSI που θα εκπροσωπήσει την Ελλάδα στο μήκος και στο τριπλούν. Καλή επιτυχία Σωτηρία μας.

Μπράβο για όλες τις επιτυχίες της.

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια στην **Σωτηρία** του Θωμά **Ράππη** απ' το Καπέσοβο και της **Αμαλίας Τσιγαρά** από τα Άνω Πεδινά που γύρισαν με ασημένιο έπαθλο απ' τους Βαλκανικούς αγώνες. Μπράβο για τις επιτυχίες τους.

ΚΑΡΥΕΣ

Γάμοι

– Η **Κων/να Παππά** του Ηλία και της Αικατερίνης Παναγιώτη και ο **Κων/νος Τσιγγέλης** του Σπύρου και της Σταματίας παντρεύτηκαν στο Δημαρχείο Ζίτσας στις 23-10-2021. Να ζήσουν με υγεία και ευτυχία.

Θάνατοι

– Ο **Σωκράτης Μπαλάσκας** του Γεωργίου και της Ελένης που είχε γεννηθεί στις Λιγκιάδες Ιωαννίνων στις 15-8-1940 προδόθηκε από την καρδούλα του και αναπαύτηκε για πάντα στην Ελεούσα Ζίτσας, όπου έμενε με την οικογένειά του στις 22-12-22. Συλλυπητήρια.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Γεννήσεις

– Η **Ελένη Κ. Τάγκα** και ο **Χρήστος Μαργαρίτης** απόκτησαν πρωτότοκο αγοράκι στα Γιάννενα. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

Θάνατοι

– Ο συνταξιούχος δάσκαλος **Χρήστος Τσουμάνης** του Παναγιώτη και της Ευγενίας που είχε γεννηθεί το 1924 προδόθηκε από την καρδούλα του στις 21-12-2022 στην Φιλιπιάδα, όπου ζούσε. Ανάλαφρο το χώμα της Κουκουλιώτικης γης που τον σκέπασε. Να ζήσουν οι απόγονοί του, την ευχή του να έχουν και τα χρόνια του να πάρουν.

ΛΑΪΣΤΑ

Συγχαρητήρια

– Η **Αναστασία Αντώνη Χόρεβα** πέρασε στο τμήμα Χημικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή φοιτητική ζωή.

Θάνατοι

– Ο **Κων/νος Τσουμάνης** του Χρήστου και της Ευαγγελίας είχε γεννηθεί το 1937. Απεβίωσε μέσα Γενάρη του 2022 στα Γιάννενα και έμεινε για πάντα εκεί. Θερμά συλλυπητήρια.

ΜΑΚΡΙΝΟ

Γεννήσεις

– Ο **Δημήτριος Θεοδωράκης** και η **Ελευθερία Μιχάλη** απόκτησαν αγοράκι στις 10-11-2021. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Γεννήσεις

– Η **Μαρία Ελένη Οικονομική** και ο **Ανδρέας Γκόγκος** απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στις 31-12-2021. Γερή, τυχερή να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει.

Βαπτίσεις

– Η **Μαγδαληνή Γ. Χαθά** και ο **Κων/νος Καλλιανιώτης** βάπτισαν την πρωτότοκη κορούλα τους και την είπαν **Ανδριάντα**. Να ζήσει με υγεία.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Θάνατοι

– Η **Λαδιά Ελευθερία**, χήρα Παναγιώτη Λαδιά το γένος

Ολυμπίας και Βασιλείου Κεραμάρη γεννηθείσα το 1932 απεβίωσε στις 30-1-2022.

ΠΑΠΙΓΚΟ

Θάνατοι

– Η **Βασιλική Λώλη** ή Νικολάου του Νικολάου και της Αθηνάς Παπαϊωάννου είχε γεννηθεί στις 23-2-1930 στο Πάπιγκο. Παρέμεινε ελεύθερη και ωραία η φιλότιμη Κουλίτσα μας σε όλη της τη ζωή! Έφυγε όρθια στα πόδια της στις 5-1-2022 και την επομένη μέρα των Θεοφανείων έγινε η κηδεία της στο Πάπιγκο. Ανάλαφρο το ζαγορίσιο χώμα που την σκέπασε.

– Έφυγε από την ζωή ελεύθερος και ωραίος ο ευαίσθητος πρωτοξάδερφός μου **Γιώργος Ι. Παπαϊωάννου** που είχε γεννηθεί τον Απρίλη του 1965. Δύο μήνες περίπου πάλεψε γενναία στην εντατική, αλλά δυστυχώς δεν τα κατάφερε. Ο αγώνας ήταν άνισος. Καλό παράδεισο να έχει. Ανάλαφρο το χώμα του Παπίγκου που τον σκέπασε στις 18 Γενάρη του 2022. Αιώνια ας είναι η μνήμη του. Ας τον θυμόμαστε με αγάπη.

ΠΕΤΡΑ

Θάνατοι

– Η **Ευτυχία Μαντζούκα**, το γένος Ζώη Ιωάννη είχε γεννηθεί το 1933 και απεβίωσε μέσα Γενάρη 2022. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΤΡΙΣΤΕΝΟ

Θάνατοι

– Ο **Ευθύμιος Κατσικιώτης** του Γεωργίου και της Βασιλικής που είχε γεννηθεί το 1956 απεβίωσε στις 19/1/2022. Θερμά συλλυπητήρια.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Θάνατοι

– Ο **Κων/νος Δώδος** που είχε γεννηθεί στις 23-3-1941 απεβίωσε την 1-11-2021 στα Γιάννενα και την επομένη έγινε η κηδεία του στο Σκαμνέλι. Θερμά συλλυπητήρια.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Γεννήσεις

– Η **Παναγιώτα Καξήρα** και ο **Γιάννης Αθανασίου** χάρισαν στο Φώτη τους μια υγιέστατη χαριτωμένη αδερφούλα στις 4-2-22 στα Γιάννενα.

Γερή, τυχερή να ζήσει κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει η νεογέννητη εγγονούλα της πρεσβυτέρας Σωτηρία και του Π. Νίκου Καξήρα, εφημερίου Τσεπελόβου.

– Η **Ερασμία Τάγκα** και ο **Γιώργος Σκούρας** απόκτησαν κοριτσάκι στη Λάρισα στις 7-2-22. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Η **Δέσποινα**, χήρα του Ιωάννη **Ρέσσου** του γένος Δέσποινας και Ηλία Τσοπάνογλου που είχε γεννηθεί το 1931 απεβίωσε στην Αθήνα στις 11-2-22 και στις 13-2-22 έγινε η κηδεία στο Τσεπέλοβο. Συλλυπητήρια.

Γάμοι

– Ο **Γιώργος Τσουμάνης** του Αλεξίου και της Όλγας Ντέτσι και η εκλεκτή του **Παναγιώτα Μάρκου** του Αθανασίου και της Κυριακής στεφανώθηκαν στις 8-1-2022 στον Προφήτη Ηλία Καρδαμιτσιών στα Γιάννενα. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Γεννήσεις

– Η Παρασκευή **Ιωάννα Αθανασούλα** του Κων/νου και της Αγγαίτας Στραπέλη και ο **Σταύρος Τσακπίνου** απόκτησαν πρωτότοκο κοριτσάκι στην Λάρισα στις 20 Οκτωβρίου 2021. Να τους ζήσει γερή και τυχερή.

Βαπτίσεις

– Ο **Μάριος Λεων. Φερεντίωνος** και η **Ράνια Αυγερινού** βάπτισαν το γιο τους **Λεωνίδα** στην Ηγουμενίτσα. Να τους ζήσει γερός και τυχερός.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Θάνατοι

– Έφυγε απ' την ζωή ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας **Κάρολος Παπούλιας** που είχε γεννηθεί το 1929 και διατηρούσε και εξοχικό στους Φραγκάδες. Η κηδεία του έγινε τέλη Δεκεμβρίου 2021 στο νησάκι των Ιωαννίνων, τόπο καταγωγής της μητέρας του. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

Επιμέλεια

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΙΤΕΑ

Συγχαρητήρια

– Ο **Γεώργιος Χρ. Τσιατούρας** προήχθη στο βαθμό του Ανθυποσημηναγού της Πολεμικής Αεροπορίας. Εκφράζουμε τα συγχαρητήριά μας και ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Ο παππούς

Γιώργος Τσιατούρας

Οι γονείς

Χρήστος και Δήμητρα

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Συγχαρητήρια

– Το Καπέσοβο όσο μικρό άλλο τόσο μεγάλο και χαρακτηριστικό είναι με τους ανθρώπους του. Στην οργή της πανδημίας, που άλλαξε τις ζωές μας, σχεδόν καθημερινά, ακούμε τις απόψεις και τις συμβουλές του Καπεσοβίτη επιστήμονα, του **Δημοσθένη Σαρηγιάννη**, καθηγητή Περιβαλλοντικής Μηχανικής του Α.Π.Θ., γιο του εκλεκτού εκπ/κού Ανδρέα Σαρηγιάννη, που με δικές του ενέργειες χάρισε στο Σύνδεσμο Ζαγορισίων την αίθουσα που στεγάζεται. Το Ζαγόρι τον καμαρώνει και κρέμεται από τα χείλη του με το κύρος των απόψεών του και την πειθώ των λόγων του.

Μοιάζει τόσο τον πατέρα του που σεμνά τον καμαρώνει.

Θερμά συγχαρητήρια.

– Συγχαρητήρια στον **Κώστα Ντιναλέξη**, γιο του Λάκη και της Άννας Βαρζώκα, Τσερβαριώτη στην ουσία, για τις αθλητικές του επιδόσεις, που έφερε το Καπέσοβο και το Τσερβάρι στον Μαραθώνιο τερματίζοντας στο Καλλιμάρμαρο.

Ελένη Δούβλη

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Θάνατοι

– Απεβίωσε ο σύζυγος της φιλόλογου Ελένης Σπαθάκη-Σκορδάκη καθηγητής Μέσης Εκπ/σης στην Αθήνα, όπου διέμεναν. Στη γυναίκα του, στις κόρες και στους γαμπρούς καθώς και στα εγγόνια του θερμά συλλυπητήρια, να ζήσουν αυτοί να τον θυμούνται. Η Ελένη έχει

καταγωγή απ' τη Λεπτοκαρυά, κόρη του αείμνηστου Χαρίλαου Σπαθάκη. Είναι συνδρομήτρια της εφημερίδας «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ».

Χαρά Παπαδοπούλου

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Θάνατοι

– Απεβίωσε ο **Γιάννης Πεζοδρόμος** του Βασιλείου και της Μαρίας σε ηλικία 75 χρονών. Ήταν συνταξιούχος γραμματέας του παλιού Δήμου Ανατολι-

Χαρά Παπαδοπούλου

ΔΩΡΕΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

– Ο **Σταύρος Συκιώτης** προσέφερε στη μνήμη του γιου του **Ευθύμιου** χρηματικό ποσό στον Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρίστης.

– Στη μνήμη του **Χρήστου Ευθυμίου** προσέφεραν χρηματικά ποσά στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρίστης οι οικογένειες: Κοντοκάλη Βασιλείου, Ζήση Γεωργίου, Τζιομάκα Μιχαήλ και Πρίτσου Αθανασία. Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΒΙΤΣΑ

– Εις μνήμην **Κλεοπάτρας Ανωνανωσάκης** προσέφεραν χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Κάτω Βίτσας οι οικογένειες:

Βασιλείου Ζωρδούμη, Σοφίας Ζωίδου, Κων/νου Βασδέκη, Παπαδημητρίου Χριστόδουλου, Φωτεινή και Ευγενία Βασδέκη, Πολυξένη Καραμπά, οικογ. Παρασκευή, Φωτόπουλου στον Άγιο Δημήτριο Βίτσας

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΠΑΠΙΓΚΟ

– Στη μνήμη του **Ιωάννη Παπαϊωάννου** ερευνητή και συγγραφέα αντί στεφάνου η αγαπητή Ελένη Δούβλη προσφέρει χρηματικό ποσό στη ΦΛΟΓΑ και

κού Ζαγορίου. Ήταν ένας συμπαθητικός και κοινωνικός συγχωριανός. Συχνά συναντιόμαστε στο περπάτημα και λέγαμε τα νέα της Λεπτοκαρυάς. Ενταφιάστηκε στο χωριό της γυναίκας του Κατερίνας στο Γρεβενίτι.

Στη γυναίκα του, στις κόρες του, το γαμπρό του και τα εγγονάκια του θερμά συλλυπητήρια.

Δε γλίτωσε από τη μάστιγα της εποχής την επάρατη νόσο. Δυστυχώς παρ' όλη την πρόοδο της ιατρικής επιστήμης, η επάρατη νόσος δεν έχει ακόμα τον (21ο αιώνα) κατανικηθεί.

Χαρά Παπαδοπούλου

στέλνει το μήνυμα (Ευχαριστώ για όσα μου έμαθες). Ο Σύλλογος αποφοίτων της Εμπορικής Σχολής Ιωαννίνων χρηματικό ποσό στην ΚΙΒΩΤΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ Κόνιτσα. Η οικ. Δημητρίου και Ανθούλας Εξάρχου στους Αγίους Ταξιάρχες Μικρού Παπίγκου.

– Στη μνήμη της αγαπητής **Βασιλικής (Κούλας) Νικολάου-Λώλη** πρόσφεραν διάφορα χρηματικά ποσά για την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου που έχει άμεση ανάγκη επισκευής οι οικ. Απόστολου και Σοφίας Κων. Γκέκη, Απόστολου Δημ. Γκέκη, Αθανασίου και Καλυψώς Μπίτου, Αναστασίου και Χρυσάνθης Τσελίδη και οι οικ. Μιχαήλ, Γεωργίου και Όλγας Μουζά.

– Στη μνήμη του πολυαγαπημένου μας **Γεωργίου Ιω. Παπαϊωάννου** που έφυγε 2 μήνες μετά τον πατέρα του Ιωάννη πρόσφεραν διάφορα χρηματικά ποσά για την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου οι παρακάτω: Ο Δήμαρχος Ζαγορίου Γεώργιος Σουκουβέλος, ο Σύλλογος Επαγγελματιών Παπίγκου, οι οικογένειες Γεωργίου Λ. Ζιώγα και τ' αδέρφια του, Δημητρίου Εξάρχου, Αγγελικής Στουκίδου, Νικολάου, Σοφίας και Παναγιώτας Θωμά, Κωνσταντίνου Ζησιδη.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 120

Ρούκα-Κουρτζή Ελένη

ΕΥΡΩ 100

Κατσιούπης Μιχάλης και Ηλίας
Βελέντζας Νικόλαος
Γκογιάννος Προκόπιος
Φωτιάδου Άννα
Κράλιος Αλέξανδρος

ΕΥΡΩ 70

Βλάχος Κων/νος

ΕΥΡΩ 60

Σταθάς Δημοσθένης
Κομπάρου Γεωργία
Στάθης Γεώργιος
Θεοδώρου Ιουλία
Γιαννακού-Σερπάνου Λουκία

ΕΥΡΩ 50

Αγγελόπουλος Νίκος
Φραγκούλης Δημήτριος
Καψάλης Φωκίων
Κατσαρού-Παπαδοπούλου
Χαρά
Σοφianoπούλου Σμαράγδα
Κόκκορος Γρηγόρης

ΕΥΡΩ 30

Αποστόλου Κων/νος
Χριστοδούλου Ελένη
Καραμπά Ιοκάστη
Σπαθάκης Πέτρος

Ζώης Λάζαρος
Οικονόμου-Δώδου Ταρσίτσα
Οικονόμου-Μαργαρίτη Αμαλία
Τσιατούρας Γιώργος
Παπαρούσης Χριστόδουλος
Δερβένη Ελένη
Νικοπούλου Άρτεμις
Τσεργιογιάννης Θεόδωρος
Κομπάρου Αλέξανδρος
Ζιάκκα Φερηνίκη
Κέντρος Νικόλαος
Καβάγιας Γιώργος
Ράπτης Αντώνιος
Μπονόβας Χάρης
Κομπάρου Σπυριδούλα
Παναγιώτου Ελισάβετ
Τριανταφυλλίδης Γεώργιος
Βασδέκη Ευγενία
Βαλαδήμας Πέτρος
Κοντογιάννη Ευγενία
Παπαδημητρίου Χριστόδουλος
Πέτσα Καίτη
Βασδέκης Όμηρος
Λιοδάκης Δημήτριος
Παπανίκας Παύλος
Κατσαδήμα Βάσω
Λαζαρίδου Θεοδοσίτσα
Τσεπελίδης Γιώργος
Στεργίου Χρήστος
Σταθάς Δημοσθένης
Τσιάντη Χρυσούλα
Στεφανίδης Σπύρος
Ανδρώνης Ιπποκράτης
Παγιάνης Βιλελμίνη

Τζιοβαντάρη Ανθούλα
Βαρζώκας Κων/νος
Κικοπούλου Αρτεμισία
Κωστοπούλου Αγλαΐα
Τσιμής Μάκης
Κακαγά Δανάη
Μητσιμάρη Αδαμαντία
Μίκου Βασιλική
Βαρζώκα Αγγελική
Μπαλατσός Ιωάννης
Καλογήρου Γεώργιος
Τσιμή Αφροδίτη
Κόκκορος Μιχαήλ
Κικόπουλος Στέφανος
Σαρηγιάννη Ερμιόνη

ΠΩΣ ΘΑ ΣΤΕΛΝΕΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Το Περιοδικό μας για να συνεχίσει να εκδίδεται απρόσκοπτα, έχει την ανάγκη της συμπαράστασης, τόσο με υλικό για δημοσίευση, όσο και με την οικονομική στήριξη όλων σας. Γνωρίζουμε ότι οι καιροί είναι δύσκολοι, όσο όμως μπορεί ο καθένας μας ως συμβάλλει στην προσπάθεια που κάνουμε, ώστε να μην πάνε χαμένοι κόποι τόσων χρόνων.

Υπενθυμίζουμε με ποιους τρόπους μπορείτε να στείλετε τη συνδρομή σας.

1) Με ταχυδρομική επιταγή στο όνομα ΒΑΡΒΑΡΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ στη διεύθυνση Σίνα 6 Ιωάννινα, 45444

2) Με κατάθεση στο λογαριασμό της ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ IBAN GR 87 0171 3010 0063 0101 0372 242, πρώτο όνομα Αποστόλος Ντιναλέξης.

Στις καταθέσεις μέσω τραπεζής να αναγράφεται το όνομα και το επώνυμο του καταθέτη για να στέλνουμε τις αποδείξεις εισπραξης.

Ευχαριστούμε όλους όσους μέχρι τώρα συμπαραστέκονται στο έργο μας και περιμένουμε τη βοήθεια όλων των συμπατριωτών μας.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

*

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

*

ΣΥΝΤΑΞΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Αντιπρόεδρος
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ταμίας

ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Μέλος

Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΚΚΟΡΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΜΠΑΚΟΛΑΣ
ΑΝΝΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Πρόεδρος

ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ

Μέλος

ΚΑΜΠΛΕΤΣΑΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 6 Ιωάννινα 454 44

ΜΑΡΙΑ-ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ

ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόφου Βύρωνος 21

Ιωάννινα 454 44

Τηλ. 26510 26266

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ

Εξωτερικής 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Κικοπούλου Ελένη και τα παιδιά της προσφέρουν στο περιοδικό μας το ποσό των 200 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου τους συζύγου και πατέρα **Μενελάου Κικοπούλου**.

– Στη μνήμη του αγαπημένου τους πατέρα **Στέφανου Γαλανόπουλου**, τα παιδιά του **Θεόδωρος Γαλανόπουλος και Παναγιώτα Μπουρδουκούτα** κατέθεσαν στο λογαριασμό μας στην Τράπεζα το ποσό των 100 ευρώ. Εύχονται καλή χρονιά και καλή συνέχεια στο έργο μας.

– **Θεοδώρου Ιουλία** 100 ευρώ στη μνήμη του συζύγου της **Ηρακλή Θεοδώρου** και του γιού της **Στεφάνου Θεοδώρου**.

– **Κωστοπούλου Άννα** 50 ευρώ στη μνήμη του θείου της **Νικολάου Γάρου**.

– **Γιαννακού - Σερπάνου Λουκία** 50 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου της πατέρα **Αλέκου Γιαννακού**.

– **Παππά Ευαγγελία** 50 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου της παππού **Γιάννη Τσεκούρα**.

– Οικογένεια **Καίτης Πέτσα** 30 ευρώ στη μνήμη **Ευθυμίου (Μάκη) Συκιώτη**.

– Οικογένεια **Καίτης Πέτσα** 30 ευρώ στη μνήμη **Ιωάννη Γ. Παπαϊωάννου**.

Θερμές ευχαριστίες

«Το Ζαγόρι μας»

